

Handläggare
Charlotte Goliath
Telefon: 08-508 24 000Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Tertialrapport, 2015, för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Stadsdelsförvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2, 2015, inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden ansöker om 1,0 mnkr i budgetjustering för tillgänglighetsåtgärder.
3. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering om 0,9 mnkr för avskrivningar.
4. Omslutningsförändringar om 18,3 mnkr godkänns.
5. Omedelbar justering.

Kerstin Sandström
StadsdelsdirektörCharlotte Goliath
Administrativ chef

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att samtliga fyra inriktningsmål kommer kunna uppnås under 2015.

Stadsdelsförvaltningen har bland annat utmaningar i att uppfylla målet om andel förskollärare samt att minska sjukfrånvaron. Aktiviteter pågår för att nå så god måluppfyllelse som möjligt. Stadsdelsförvaltningen prognostiserar ett överskott om 9,0 mnkr. Prognoserna varierar mellan de olika verksamheter och underskott finns inom äldreomsorg, framförallt inom stadsdelsförvaltningens egen hemtjänst.

Skärholmens stadsdelsnämndBox 503
127 26 Skärholmen
08-508 24 000
08-508 24 000
charlotte.goliath@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Nämnden ska i tertialrapport 2 redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen och de förväntade resultaten. Vid befarade avvikelser mot budget eller mot nämndens mål för verksamhetsområdena - ytterst kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena - ska nämnden redovisa de åtgärder som planeras eller har vidtagits för att hålla beslutad budget och uppnå målen. Till tertialrapport 2 ska en fullständig delårsrapport upprättas med resultat- och balansräkning. Det förväntade årsutfallet ska jämföras med delårsrapporten och analyseras och kommenteras.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samarbete med stadsdelsförvaltningens samtliga verksamhetsområden.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	6
1. Ett Stockholm som håller samman	6
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	7
1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande	8
1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan	11
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	13
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	17
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	20
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	21
1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	23
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	27
2.1 Stockholm är klimatneutralt	28
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	29
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	29
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil.....	31
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	33
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	33
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	35
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	37
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering.....	37
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	39
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	46
4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	47
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	48
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	54
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	59
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	60
Uppföljning av ekonomi.....	62
Uppföljning av driftbudget.....	62
Resultatenheter	67

Investeringar.....	68
Försäljningar av anläggningstillgångar	68
Betydande projekt som inte är investeringar	69
Omslutningsförändringar.....	69
Budgetjusteringar	69
Medel för lokaländamål.....	69
Analys av balansräkning	70
Övrigt	Error! Bookmark not defined.
Synpunkter och klagomål.....	71
Övrigt.....	Error! Bookmark not defined.

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomibilaga T2, prognos ub071

Bilaga 2: Ekonomibilaga T2, avvikelser ub061

Bilaga 3: Ekonomibilaga T2, 2015 Sdn 24

Bilaga 4: Plan för upphandling T2 2015 Skärholmens SDF

Bilaga 5: Sammanställning, inkomna synpunkter och klagomål 2015 T2

Bilaga 6: Fryshuset tertialrapport 2 2015

Sammanfattande analys

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att samtliga fyra inriktningsmål kommer att uppnås under året.

Ett Stockholm som håller samman

Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska. Bristen på förskollärare innebär fortfarande svårigheter att nå målet. De arbetssätt som stadsdelsförvaltningen har använt, t.ex. besök på lärosäten och att alltid anställa förskollärare vid vakanser, har inte gett önskat resultat. Arbete pågår därför med att hitta nya idéer, arbetssätt och metoder för att bättre kunna attrahera förskollärare. Andel nöjda föräldrar i förskolan ligger kvar på samma nivå som förra året, 83 procent, vilket innebär att årets mål på 86 procent inte nås. Resultaten från det nya uppföljningssystem som används inom förskolan har visat att arbetssätten inom områdena matematik och demokratiska värderingar behöver utvecklas.

Arbetet med unga vuxna, 19-29 år har fortsatt. Dessa unga vuxna har inget arbete, studerar inte och flera lever i ett utanförskap med kriminalitet och droger. Flera av de ungdomar som haft kontakt med projektet har gått vidare till jobbtorg, försörjningsstödsenheten eller andra insatser från stadsdelsförvaltningen.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det finns risk att målet för indikatorn "Andel som upplever trygghet i den stadsdel där man bor" inte kommer att nås trots att det arbete som utförs i utemiljön i stort sett helt syftar till att öka medborgarnas upplevelse av trygghet samt nöjdhet med renhållning och skötsel. Tre nya stadsodlingsprojekt har etablerats genom brukaravtal.

I samband med nyproduktion av lägenheter i stadsdelsnämndsområdet finns för närvarande planer på 18 nya lägenheter för personer med funktionsnedsättning. Nyproduktionen består av 12 servicelägenheter och 1 gruppbofastad med 6 lägenheter.

Ett klimatsmart Stockholm

En kartläggning av energi- och elanvändningen har gjorts och åtgärder för minskad förbrukning har identifierats. En tariffoptimering visar att förbrukningen kan minska genom att storleken på säkringar bättre anpassas till den faktiska förbrukningen. För att öka den biologiska mångfalden i området har träd som fällt i samband med byggandet av Förbifart Stockholm placerats ut i Sätterskogens naturreservat. För att restaurera gammal hagmark har ett hundratal blåsippor från ett exploateringsprojekt i Sköndal planterats i naturreservatet. Årets slätter är genomförd vilket gynnar den biologiska mångfalden och variationen av växt- och djurarter förväntas öka.

Ett skyltprogram med lekfull information om allemansrätten riktat till barn och pedagoger har tagits fram. Skyltarna är placerade längs med två motionsspår i Sätterskogens naturreservat. Materialet är kopplat till läroplanen och har fått namnet Friluftsföräldrarnas Barnspår.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsförvaltningen prognostiserar ett överskott om 9,0 mnkr. Resultatet varierar dock mellan de olika verksamheter och underskott finns inom äldreomsorg, framförallt inom stadsdelsförvaltningens egen hemtjänst. En översyn av hemtjänstens organisation, ledning och

stöd har gjorts och under hösten har enheten delats i två och ytterligare en enhetschef har rekryterats. Förändringen innebär färre medarbetare per enhetschef och därmed bättre förutsättningar att planera, handleda och följa upp verksamheten.

Inom barn- och ungdomsenheten redovisas ett underskott om 6,7 mnkr. Underskottet beror i huvudsak på ökade vårdkostnader för ungdomar med en komplex problematik samt en ökning av ensamkommande flyktingbarn där boendesituationen måste säkerställas. Även handläggningskostnaderna har ökat beroende på ökad ärendemängd samt svårigheter att rekrytera personal vilket innebär att utredningskonsulter måste anlitas.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Tillgänglighetsanpassning av trappor, bänkar och förbättring av markbeläggning för god framkomlighet pågår. Västerholmsparken har färdigställts och invigning skedde i samband med Parkernas dag. Demokratiberedningen, en arbetsgrupp för demokratiutveckling är utsedd och har startat sitt arbete. I gruppen ingår nämndpolitiker och representanter från det lokala civilsamhället. Ett Ungdomsråd med elva styrelsemedlemmar har valts.

Ett arbete har startat upp med att stärka delaktighet och kunskap om demokrati hos nyanlända. Det innebär att två utsedda socialsekreterare ger information om samhället till de som inte ingår i etableringsreformen.

Antalet inkomna ärenden till relationsvårdsteamet har legat på en konstant nivå. Drygt 90 procent av alla våldsutsatta samt våldsutövare upplever att våldet har upphört efter avslutad kontakt med relationsvårdsteamet.

Stadsdelsförvaltningen har gjort en inventering av vilka medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda, 50 personer av de deltidsanställda uppger att de skulle vilja arbeta heltid. Hittills har 10 av dessa erbjudits heltidsanställning.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att inriktningsmålet uppnås. Totalt fyra av sju underliggande verksamhetsmål prognostiseras att uppnås helt under året, resterande tre mål uppnås delvis. Verksamhetsmålet "Utbildning har hög kvalitet och elever får tid för lärande" bedöms uppnås delvis. Bristen på förskollärare gör det svårt att nå målet om 41 procent förskollärare av antalet anställda. De arbetssätt som stadsdelsförvaltningen har använt t.ex. besök på lärosäten och att alltid anställa förskollärare vid vakanser har inte gett önskat resultat. Arbeta pågår därför med att hitta nya idéer, arbetssätt och metoder för att bättre kunna attrahera förskollärare. Verksamhetsmålet "Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan" bedöms uppnås delvis. Det finns behov av att utveckla arbetssätten så att högre andel av vårdnadshavarna upplever att barnen ges lika möjligheter att utvecklas inom förskolan. Verksamhetsmålet "Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar" bedöms uppnås delvis då andel som upplever trygghet i den stadsdel där man bor inte förväntas nå årsmålet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har minskat från tertial 1 och årsmålet bedöms kunna nås. Skolbarn har tillgång till internet i hemmet som hjälpmedel för sitt skolarbete, vilket prövas individuellt inom ekonomiskt bistånd. Målet om andel inskrivning barn i förskolan prognostiseras att nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	6,5 %	6,7 %	6,5 %	6,6 %	3,6 %	Tertial 2 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheten att få barnomsorg på obekvämt arbetstid.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationssatsning kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Alla barn har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vårdnadshavare har en stark föräldraroll och kan trygga barns uppväxtmiljö. Barn lever i familjer som har en egen försörjning. Arbetet med att säkra att barnfamiljer bor under trygga förhållanden fortsätter. Vårdnadshavare erbjuder barnomsorg på obekvämt arbetstid för att ges förutsättningar att försörja sig själva. Stadsdelsförvaltningen arbetar för att motivera föräldrar så att andelen inskrivna barn i förskolan ökar. I det arbetet har de öppna förskolorna en viktig roll. Det finns ett stort utbud av öppna förskolor i stadsdelen. Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad mötesplats för både barn och vuxna. För att informera familjer om andra verksamheter, utbildningar och aktuella projekt samverkar öppna förskolan med barnavårdscentral, förskolor och andra verksamheter.

En väl genomtänkt utemiljö i förskolorna främjar barns lust och nyfikenhet till aktivitet och rörelse. Förskolan serverar barnen en varierad och näringsriktig kost där den ekologiska andelen ökar.

Skolbarn ska ha tillgång till internet i hemmet som hjälpmedel för sitt skolarbete. Detta provas individuellt inom ekonomiskt bistånd.

Barnkonventionen genomsyrar alla verksamheter inom stadsdelsförvaltningen.

Förväntat resultat

Högst 6,6 % av barnen boende i stadsdelsnämndsområdet lever i familjer som har ekonomiskt bistånd.

Minst 78 % av barn 1-5 år boende i stadsdelen är inskrivna i förskolan.

Analys

Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har minskat från tertial 1.

Skolbarn har tillgång till internet i hemmet som hjälpmedel för sitt skolarbete, vilket provas individuellt inom ekonomiskt bistånd.

Årsmålet gällande inskrivna barn i förskolan bedöms kunna uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn som är inskrivna i förskolan				78 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna ska utveckla den pedagogiska verksamhet som bedrivs utomhus	2015-01-01	2015-12-31	
 Förskolorna ska utveckla en utmanande ute- och innemiljö i förskolan med fokus på barns rörelse. (Skärholmens stadsdelsnämnd)	2015-01-01	2015-12-31	
 Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Socialtjänstens mottagningsenhet har gett ut sitt telefonnummer till alla skolor och förskolor. Tillgängligheten är 8.00-16.50 inkl lunchtid. Alla förskolor kan ringa och komma fram till den person den söker i Mottagningsenheten eller om de vill lämna en orosanmälan.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

 Uppfylls delvis

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås delvis. Bristen på förskollärare i hela landet gör det svårt att nå målet om 41 procent förskollärare. De arbetssätt som tidigare används för att öka andelen förskollärare, exempelvis besök på lärosäten och att anställa förskollärare vid alla nyrekryteringar, har inte gett önskat resultat. För att hitta nya arbetssätt tas kontakt med

andra stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad samt andra kommuner som har hög andel förskollärare för att ta del av deras erfarenheter. Årets brukarenkät visar att förskolan har 83 procent nöjda föräldrar. Upplevelsen av nöjdhet ligger på samma nivå som 2014, vilket innebär att årsmålet om 86 procent nöjda föräldrar inte uppnåddes. Resultaten utvärderas och analyseras i arbetsgrupper och i dialog med föräldrar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
  Andel förskollärare av antal anställda		35 %		41 %	39 %	2015
Analys Det är en stor variation i andelen förskollärare på olika förskolor. Två förskollärare i stadsdelen arbetar i pilotprojektet Skolplattform Stockholm och återgår i tjänst i februari, de ingår därmed inte i nuvarande resultat. För att hitta nya arbetssätt i att rekrytera och behålla förskollärare tar stadsdelen kontakt med andra stadsdelar i Stockholms stad samt andra kommuner som har hög andel förskollärare för att ta del av deras erfarenheter.						
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik					fastställs 2015	2015
Analys Indikatorn har utgått.						
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare				0 %	0 %	2015
  Andel nöjda föräldrar	83 %	83 %		86 %	85 %	2015
Analys En enhet når målet, inom övriga enheter är det en stor variation där en del ligger någon procentenhet från målet medan andra har en större differens. Samtliga enheter följer upp resultatet med föräldrar och lyssnar in deras synpunkter. Enheterna arbetar vidare med att ge föräldrar bättre insyn i förskoleverksamheten. Frågor gällande bemötande och likabehandling diskuteras i samtliga arbetsgrupper.						
  Antal barn per grupp		16 barn/avd.		16	16	2015
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		4,89 st		4,9	4,9	2015
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,58		3,7	3,7	2015
Analys Barnens lärandeprocesser ska följas upp och synliggöras. Personalen behöver fortbildning i förmågan att stödja barns lärande där olika förskolor behöver fokusera på olika områden. I reflektioner ska fokus ligga på barnsyn och kunskapssyn, samt hur den pedagogiska miljön kan utvecklas och användas i lärandeprocesser.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förskolebarnen har en god kunskaps- och språkutveckling med fokus på det svenska språket.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Litteraturen har en särskilt viktig plats på samtliga förskolor och projektet högläsning fortsätter. Med utgångspunkt i barnets individuella förutsättningar och kulturella erfarenheter används den pedagogiska miljön i förskolan för att lägga grunden till livslångt lärande. Arbetet med språkutveckling, modersmål och flerspråkighet har stort utrymme i förskolan.

För att kunna erbjuda en jämn och hög kvalitet på samtliga förskolor fortgår arbetet på olika sätt med att rekrytera och behålla förskollärare. Ett led i detta arbete är att stärka förskollärarens roll som ledare, ett annat att motivera barnskötare att utbilda sig till förskollärare. Stadsdelsförvaltningen deltar också i det stadsövergripande projektet "Rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal".

Förväntat resultat

Minst 41 % av andelen anställda är förskollärare och personalens bedömning av förskolans förmåga att stödja barns lärande är minst 3,7 (skala 1-6).

Analys

Vårdnadshavarnas nöjdhet med förskolans arbete med språkutveckling har sjunkit från föregående år. Totalt 79 procent av föräldrarna är nöjda utifrån frågan "mitt barn uppmuntras i att utveckla sitt språk" och 76 procent av föräldrarna är nöjda utifrån frågan "mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs".

FUSS är förskolans uppföljningssystem där resultaten utgör ett underlag för att synliggöra utvecklingsbehov av personalens arbetssätt. Områden som matematik och demokratiska värderingar visar ett lägre resultat på flera förskolor och ger indikationer på att de arbetssätt som används inte gett önskat resultat. I personalens självvärdering, kvalitetsindikatorn, är matematik också ett utvecklingsområde. Samtliga förskolor kommer att arbeta med demokratiska värderingar och matematik, bland annat genom att skapa pedagogiska miljöer

som främjar utveckling och lärande. Det finns en skillnad i resultaten av FUSS, kvalitetsindikatorn och brukarenkäten där FUSS visar ett högre resultat, till exempel inom området delaktighet. Det visar på behovet att synliggöra verksamheterna och involvera vårdnadshavarna i barnens vardag. FUSS är ett nytt verktyg för uppföljning och eventuellt behöver målen revideras framöver.

Målet med antal barn per förskollärare nås på vissa förskolor men inte på totalen. Det är ett långsiktigt arbete att anställa fler förskollärare samt fördela kompetensen mellan enheterna. De arbetssätt som tidigare används för att öka andelen förskollärare, exempelvis besök på lärosäten, anställa förskollärare vid alla nyrekryteringar, har inte gett önskat resultat. För att hitta nya arbetssätt tas kontakt med andra stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad samt andra kommuner som har hög andel förskollärare för att ta del av deras erfarenheter. Stadsdelsförvaltningen kommer även att bjuda in en grupp förskollärare som arbetat länge inom stadsdelen för att ta del av deras tankar kring vad som kan attrahera en förskollärare att söka sig till Skärholmens stadsdelsförvaltning.

En förskola planerar att vara övningsförskola, vilket innebär att en förskola med ett stort antal förskollärare tar emot ett stort antal lärarstudenter i samarbete med Stockholms universitet. Tidigare erfarenheter i andra kommuner har varit att studenterna återkommer när de examineras och söker anställning på förskolan. En övningsförskola med hög andel förskollärare och studenter möjliggör ett kompetens- och professionsutbyte som kan tillvaratas och spridas på övriga förskolor inom stadsdelsförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal förskolebarn per förskollärare				13		2015
Analys Målet nås på vissa förskolor men inte på totalen. Det är ett långsiktigt arbete att anställa fler förskollärare samt att fördela kompetensen mellan enheterna.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

 Uppfylls delvis

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås delvis. Förskolan når inte årsmålet i brukarundersökningen avseende vårdnadshavarnas nöjdhet kring barnen lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning. Arbetssätten kring demokratiska värderingar behöver utvecklas. Under hösten förs dialog med föräldrar, barn och inom arbetsgrupperna kring förskolans likabehandlingsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Alla barn har lika möjligheter i förskolan

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Genom att på olika sätt organisera verksamheten i mindre grupper säkerställs att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Det ger också utrymme för de barn som behöver extra stöd att inkluderas i den ordinarie verksamheten. Som en del av demokratiuppdraget ska förskolan arbeta aktivt med antirasism, normkritik och jämställdhet inom alla delar av verksamheten. Flickor och pojkar ska ges lika utrymme att bredda sina lekmönster och intressen och utvidga sina möjligheter att utvecklas på alla områden. Förskolepersonalens kompetens inom genus, normkritik och antirasistiska perspektiv ska öka.

Förväntat resultat

Minst 92 % av vårdnadshavarna upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.

Analys

Totalt 85 procent av föräldrarna är nöjda utifrån frågan "barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning". Även om majoriteten av enheterna når målet gällande att barnen visar demokratiska värderingar (FUSS) finns ett behov av utveckla arbetssätten. Brukarenkäten visar också på behovet av att involvera vårdnadshavarna i olika dialogforum för ökat inflytande.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.	85 %			92 %		2015
Analys Frågan har ersatt tidigare frågeställning om flickor och pojkar ges lika möjligheter i förskolan där stadsdelsförvaltningen hade ett högt värde, därav ett högt årsmål på årets fråga. Samtliga enheter arbetar med att synliggöra förskolans likabehandlingsplan för föräldrarna genom att diskutera kring frågorna på föräldramöten och föra en dialog med föräldrarna kring vad lika möjligheter innebär för barnen. Samma dialog förs i arbetsgrupper där innehållet av likabehandlingsplanen diskuteras samt hur normer, värden och barnens inflytande ska lyftas.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förskolorna ska göra en inventering av förskolläraernas kompetens inom genuspedagogik och normkritik	2015-06-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Stadsdelsförvaltningen har fortsatt att utveckla och prioritera förebyggande och tidiga insatser för att säkerställa den enskildes möjlighet till ett fullgott liv oavsett bakgrund. Stadsdelsförvaltningen bedömer inte att målet om antal deltagare som genomfört ABC- eller Kometutbildning kommer kunna nås. Stadsdelsförvaltningen behöver förstärka marknadsföringen av dessa utbildningar samt säkra att det finns tillgängliga utbildningsledare. Det pågår en stadsövergripande översyn gällande kometgrupper i samarbete mellan flera stadsdelsförvaltningar, vilket bör ge bättre föräldraunderlag och därmed även kontinuitet i att genomföra grupper.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	77,61 %	82,1 %	84	84 %	84 %	Tertial 2 2015
● Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				80 %	tas fram av nämnden	2015
● Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	21,54 %		30 %	30 %	35 %	Tertial 2 2015
● Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes		86 %		85 %	80 %	2015
● Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
● Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri				50 %	tas fram av nämnden	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden				25 %	25 %	2015
Analys Stadsdelsförvaltningen har totalt åtta försökslägenheter varav två har övertagit kontraktet.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Regionalt samråd för etablerings- och flyktingfrågor har gett i uppdrag till Stockholms läns kommuner och Arbetsförmedlingen att identifiera de insatser och metoder som idag finns för kvinnor som har haft uppehållstillstånd i Sverige mindre än fyra år (flyktingar och övriga nyanlända) och komma med förslag på insatser som det finns behov av. Enhetschef för ekonomiskt bistånd är en av fyra chefer i staden som kommer att delta i stadens referensgrupp i detta arbete.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Stadsdelsförvaltningen avvaktar samarbete centralt. Samverkan med socialförvaltningen har skett i pågående nybyggnationer där rumsfunktionsprogram tagits fram.			
  Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Den enskilde har jämlika livschanser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen fortsätter utveckla och prioritera förebyggande och tidiga insatser för att säkerställa den enskildes möjlighet till ett fullgott liv oavsett bakgrund. Avsikten är att förhindra att barn, unga och vuxna utvecklar ett destruktivt beteende. I det förebyggande

arbetet har ungdomsmottagningen en viktig roll genom att erbjuda råd och stöd till ungdomar. Ungdomsmottagningen kommer att flytta till nya lokaler i Skärholmens centrum vilket förväntas öka antal besökande ungdomar. Fältassistenter har också en viktig funktion genom förebyggande och uppsökande arbete. Projektet med "skolfältare" fortsätter i samarbete med socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. I projektet ingår Bredängsskolan och Sätterskolan.

Arbetet med sociala insatsgrupper och samverkansforumet Barn i riskzon (BIR) fortsätter att utvecklas. Genom samverkan mellan olika aktörer samlas resurser och insatser för personer som befinner sig i risk för hemlöshet eller i hemlöshet. Socialtjänsten jobbar utifrån en evidensbaserad praktik, där den enskildes egna erfarenheter så väl som beprövad erfarenhet och forskning tas tillvara. Barn till personer med missbruksproblematik erbjuds stödgrupper. För att ge vårdnadshavare stöd i sin föräldraroll utökas rekryteringen till kurser i föräldrastöd, ABC och KOMET, (Alla Barn i Centrum och KOMunikationsMETod) och nya gruppleddare kommer att utbildas.

Stadsdelsförvaltningen undersöker tillsammans med landstinget förutsättningarna för att starta en familjecentral i stadsdelsnämndsområdet.

Förväntat resultat

Minst 30 % av insatserna för vuxna med missbruksproblematik avslutas enligt plan
Minst 38 deltagare har genomfört föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC)

Analys

Stadsdelsförvaltningen har under våren utvecklat en mätmodell för att följa upp om arbetssätten kring vuxna med missbruksproblematik har önskad effekt. Syftet är att mäta om personerna uppnått ett mer självständigt boende, minskat sitt drogmissbruk och uppnått ökad livskvalitet. Projektet Unga vuxna 19-29 år har idag 16 st unga som har kontakt med projektets samordnare, av dessa är fem tjejer. Dessa unga vuxna har ingen sysselsättning, studerar inte och många lever i ett utanförskap med både kriminalitet och droger. Tre ungdomar som nu avslutat sin kontakt har kommit till jobbtorget samt försörjningsstödsenheten. Två har kommit till socialtjänstens vuxenenheter pga sitt drogmissbruk. Samtliga fem är nu avslutade inom projektet och har insatser via socialtjänsten. Unga vuxna projektet har fått beviljat 1,2 mnkr 2015 för det fortsatta uppsökande arbetet gällande kriminella som lever i ett utanförskap. Ytterligare en socialsekreterare har nu anställts.

Stadsdelsförvaltningen medverkar i utredningen om familjecentralernas organisering och placering. Utredningen har nyligen inletts och drivs av socialförvaltningen. En familjecentral innebär att MVC, BVC, öppna förskolan och socialtjänstens förebyggande arbete är samlokaliserad. Fokus är förebyggande arbete, generell stöd och tidig upptäckt.

Stadsdelsförvaltningen bedömer inte att målet om 18 deltagare som genomfört Kometutbildning kommer kunna nås. Under våren har en kometgrupp 12-18 år genomförts. Av 10 anmälda föräldrar genomförde fyra hela utbildningen. En av svårigheterna med att nå årsmålen för antal deltagare är att det råder ett begränsat intresse från föräldrarna. Med ett begränsat underlag av deltagare går det inte att regelbundet kunna erbjuda kometgrupp.

När det finns tillräckligt många intresserade för att starta en grupp har några avanmält sig då familjeförutsättningarna kan ha ändrats eller det inte passar för föräldrarnas planering. Stadsdelsförvaltningen behöver förstärka marknadsföringen och ha fler tillgängliga gruppledare. Det pågår en stadsövergripande översyn gällande kometgrupper i samarbete mellan flera stadsdelsförvaltningar, vilket bör ge bättre föräldraunderlag och därmed även kontinuitet i att genomföra grupper.

Det sker ett ständigt arbete med att normalisera deltagandet i ABC. För att uppfylla årsmålet för indikatorn planeras för minst tre kurser till hösten. Liksom med Komet-utbildningar behövs marknadsföring av ABC-kurser samt utbildning av fler gruppledare. ABC marknadsförs i förskolan, skolan, öppna förskolan, socialtjänsten, lokaltidningen och via landstinget samt i samverkansytor för föräldrastöd. En informationsinsats gjordes även på Sättradagen i våras. Till hösten kommer fem personer gå på utbildning för ledare till ABC. En av höstens kurser kommer vara enbart för somaliska föräldrar där kursen genomförs på svenska. Det finns ABC- material på flera språk samt en text på "lätt svenska".

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer som efter avslutad budget- och skuldrådgivning har bättre kontroll över sin vardagsekonomi.	100 %		84 %	84 %		Tertial 2 2015
 Antal deltagare som genomfört föräldrautbildningen KOMET		14		18		2015
Analys Under våren har en kometgrupp 12-18 år genomförts. Av 10 anmälda föräldrar genomförde fyra hela utbildningen. Under hösten utbildar stadsdelsförvaltningen ytterligare en gruppledare i komet 12-18 år. Det är i dagsläget tre personer som står i kö och diskussioner om samarbete med närliggande stadsdelsförvaltningar förs. Komet 3-11 år har en kö bestående av sex personer, i dagsläget har stadsdelsförvaltningen inga gruppledare för denna åldersgrupp. De sex personer som står i kö kommer att erbjudas plats i ABC kurs.						
 Antal vräkta hushåll med barn.		1		0		2015
 Andel barn som varit aktuella i BIR (barn i riskzon) anmäls inte till socialtjänsten.				80 %		2015
 Antal deltagare som genomfört föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC)				38		2015
Analys Under våren har två ABC-kurser genomfördes med sammanlagt 12 deltagare, för närvarande står 18 föräldrar i kö till kommande kurser.						
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse			
 Stadsdelsförvaltningen genomför utbildning för förskolans personal gällande barn i behov av särskilt stöd. (Skärholmens stadsdelsnämnd)	2015-01-01	2015-06-30				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Uppfylls delvis

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås delvis. Stadsdelsförvaltningen bedömer att det finns risk att indikatorn "Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor" från medborgarundersökningen inte uppnås. Tidigare års resultat visar att medborgare i Skärholmens stadsdelsnämndsområden till större del än i många andra områden svarar att de upplever otrygghet i sin stadsdel. Arbetet för ökad nöjdhet med renhållning, skötsel och trygghet är fortsatt prioriterat och förvaltningen ser positivt på de diskussioner som förs om en större satsning på bostadsbyggande i Skärholmen. Nya bostäder innebär att fler miljöer och platser kan utformas bland annat ur ett trygghetsperspektiv.

Demokratiprojektet kallat "Från marken till korgen - ett LYFT för 127" pågår. Genom att arbeta med ambassadörer och aktiviteter så som gårdsfester genomförs projektet i nära samverkan med boende i Skärholmen. Tre nya stadsodlingsprojekt har etablerats genom brukaravtal vid parkleken Kulan i Sättra. Vid den befintliga odlingen i Bredäng har mindre upprustning av närliggande ytor genomförts.

Dumpningarna av miljöfarligt avfall och skadegörelse är fortsatt ett stort problem. Det medför stora kostnader och hantering, bortforsling av avfall och ersättning av förstörd utrustning är dyrt och tidskrävande. Stadsdelsförvaltningen har sedan en tid tillbaka anlitat bevakningsfirma för att bevaka utvalda platser och upplever att dumpningarna minskat något på de platser där bevakning satts in.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor		49 %		55 %	74 %	2015
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden		49 %		55 %	62 %	2015
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.			
 Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats för reinvesteringar ska användas.	2015-01-01	2015-12-31	
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Skärholmen är ett tryggt och levande stadsdelsnämndsområde

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen har ett väl organiserat trygghets- och säkerhetsarbete. Risk- och sårbarhetsanalyser, (RSA), görs för att förebygga eller undanröja sårbarhet i verksamheterna. Skärholmens stadsdelsnämndsområde upplevs som en ren och trygg plats där park- och grönområden är attraktiva. Stadsdelarna erbjuder vackra och stimulerande miljöer med levande centrum. Stadsdelsförvaltningen bevakar under året hur den stadsövergripande strategin för levande lokala centrum kommer att påverka Skärholmens stadsdelsnämndsområden samt prioriterar områden för reinvesteringar. Arbetet med försköning och skötselåtgärder i naturreservaten fortsätter. Medborgarnas kunskap om städgarantin ökar.

Möjligheterna till stadsodling utökas och utvecklas bland annat genom stöd och hjälp till intresserade, information och utökade medborgardialoger. Kommunala verksamheter såsom förskolor, skolor, äldreboenden ska stimuleras att starta egna stadsodlingar. I framför allt Bredäng finns lämpliga ytor för detta ändamål.

Det brottsförebyggande arbetet fortsätter bland annat genom upprättande av ett samverkansavtal med polisen. Stadsdelsförvaltningen kommer att undersöka om det finns möjligheter att intensifiera nattvandringen under 2015. Projektet Ung Nattvandring fortsätter.

Förväntat resultat

55 % av skärholmsborna upplever trygghet i den stadsdel där man bor.
55 % av skärholmsborna är nöjda med skötsel av park och grönområden.
Medborgare lämnar förslag som bidrar till utvecklingen av en trygg och ren stadsmiljö och medborgarnas förslag tas tillvara.

Analys

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det finns risk att indikatorn "Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor" från medborgarundersökningen inte uppnås trots att det arbete som utförs i utemiljö i stort sett helt syftar till att öka medborgarnas nöjdhet gällande renhållning, skötsel och trygghet. En tillbakablick på tidigare års resultat visar att medborgare i Skärholmens stadsdelsnämndsområden till större del än i många andra områden svarar att de

upplever otrygghet i sin stadsdel och skötseln av utemiljön är en av flera andra parametrar som har betydelse. Stadsdelsförvaltningen räknar med att det arbete som utförs gällande nöjdhet kommer att ge resultat på längre sikt, men att det kräver att utveckling fortsätter ske i dialog med föreningsliv och civilsamhället och genom fortsatt god samverkan med andra förvaltningar i staden under flera år framöver. Stadsdelsförvaltningen ser särskilt positivt på de diskussioner som förs om en större satsning på bostadsbyggande i Skärholmen. Nya bostäder innebär att fler miljöer och platser kan utformas bland annat ur ett trygghetsperspektiv och tätare bostadsmiljöer kan på flertalet platser öka möjligheten till social kontroll vilket också förväntas öka upplevelsen av trygghet.

Stadsdelsförvaltningen har fortsatt problem med dumpningarna av miljöfarligt avfall. Sedan vårens dumpning av sopsand har till exempel ett flertal uppbrutna kassaskåp dumpats i parkmiljö och avfall från bygg och verkstadsverksamheter förekommer flera gånger i månaden. Det medför stora kostnader och hantering och bortforsling är problematisk och tidskrävande. Även skadegörelse är ett påtagligt problem i området. Det medför höga underhållskostnader och har, liksom dumpningarna, en negativ påverkan på upplevelsen av området.

Stadsdelsförvaltningen har sedan en tid tillbaka anlitat bevakningsfirma för att bevaka utvalda platser. En enkel uppföljning indikerar att dumpningarna i naturmiljö minskat något sedan bevakning sattes in. Stadsdelsförvaltningen har också identifierat platser där bommar behöver sättas upp för att hindra obehörig trafik på till exempel parkvägar. För att öka medborgarnas möjligheter att röra sig i stadsdelsnämndsområdet utan oro kopplat till den fysiska miljön genomför stadsdelsförvaltningen en stor satsning på slyröjning under hösten samt projektet med utökad belysning i naturreservatet. Stadsdelsförvaltningen genomför även andra insatser och projekt för att påverka de faktorer som bidrar positivt till upplevelsen av trygghet kopplat till utemiljö, till exempel ökad gemenskap och minskad nedskräpning genom projektet "Från marken till korgen - ett lyft för 127". Tre nya stadsodlingsprojekt har etablerats genom brukaravtal vid parkleken Kulan i Sättra. För att stärka den befintliga odlingen i Bredäng genomför stadsdelsförvaltningen bland annat upprustning av närliggande ytor. Stadsdelsförvaltningen har också haft möjlighet att påverka utplaceringen av en offentlig toalett genom trafikkontoret. Den kommer att placeras intill odlingen för att underlätta för odlingsverksamheten men även för att öka servicenivån för de som samlas kring trissandammen under somrarna.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Genom samverkan och dialog ges möjlighet för stadsodling på nya platser i bland annat Bredäng.	2015-01-01	2015-12-31	
	Rutiner tas fram för att säkerställa att information om städgarantin finns i anslutning till stadsdelsnämndsområdets parker, lekplatser och grönytor.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Vid Sättra stall upplåter byggherren Svenska bostäder 12 lägenheter som stadsdelsförvaltningen har för avsikt att bedriva som servicebostäder enligt LSS. En lägenhet kommer fungera som gemensamhets- och personalutrymme. Inflyttning beräknas ske i april-maj 2016.

Vid Sättra Centrum kommer byggherren Peab att upplåta sex lägenheter för stadsdelsförvaltningen att nyttja som gruppbostad.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	0		0	tas fram av nämnden	2015
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	12	0		12	tas fram av nämnden	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppbostad eller servicebostäder	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Inventering av lokaler i samråd med bostadsbolagen har visat att det finns en förskola vars tomt kan nyttjas till fristående LSS bostad. Stadsdelsförvaltningen har anmält sitt intresse.			
  Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Pågående nybyggnadsprojekt vid Sättra Stall har kommunicerats med genomförandegruppen.			
  Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem procent av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Äldre och personer med funktionsnedsättning erbjuds anpassade bostäder.

 Uppfylls helt

Beskrivning

I samband med nybyggnation av bostäder beställer stadsdelsförvaltningen bostäder med särskild service utifrån det behov som finns. I planeringsfasen av utbyggnaden av boenden för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning sker samråd med bostadsbolag och rådet för funktionshinderfrågor. De nya bostäderna bidrar till att Stockholm kan bli världens mest tillgängliga huvudstad. Stadsdelsförvaltningen bevakar att det finns ett varierat utbud av bostäder för personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning samt trygga bostäder anpassade för äldre.

Förväntat resultat

100 % av alla nya byggprojekt provas för möjligheten att bygga särskilda boenden. Rådet för funktionshinderfrågor engageras tidigt i planprocessen.

Analys

Vid samtliga byggprojekt i stadsdelsnämndsområdet har möjligheten att bygga särskilda bostäder avseende målgruppen med funktionsnedsättning setts över. För närvarande är stadsdelsförvaltningen involverat i två byggprojekt där totalt 18 lägenheter planeras för målgruppen med funktionsnedsättning. Nyproduktionen består av 12 servicelägenheter och en gruppboende om 6 lägenheter. Stadsdelsförvaltningen har initialt samverkat med socialförvaltningen för att utforma bostäder som är lämpliga för målgruppen. Rådet för funktionshinderfrågor engageras i september där de ges möjlighet att påverka bostädernas utformning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 När stadsdelsförvaltningen har möjlighet att lämna synpunkter på nybyggnation av bostäder sker en samverkan med rådet för funktionshinderfrågor.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen samverkar med rådet för funktionshinderfrågor kring framtidens LSS-bostäder.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Första samverkansmötet är planerat till september.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. I Stockholms stads skolenkät framgår att 77 procent av Skärholmens ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla

idrotts- och fritidsaktiviteter. Resultatet är i nivå med årsmålet. 127-festivalen har i år erbjudit ett anpassat program för personer med funktionsnedsättning och Ekens öppna aktivitetscenter har erbjudit såväl kultur som fritidsaktiviteter för äldre medborgare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	77,03 %			77 %	fastställs 2015	2015

Nämndmål:

Det finns ett utvecklat och varierat utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla barn, ungdomar och äldre oavsett förutsättningar, ska ha en meningsfull fritid. Genom att arbeta med marknadsföring på olika sätt, bland annat genom uppsökande verksamhet i skolor, ska fritidsverksamheten på ett tydligare sätt ge barn och ungdomar möjlighet att vara med och påverka utbudet av idrotts- och fritidsaktiviteter. På fritidsgårdarna ska det erbjudas ett brett spektrum av aktiviteter för att tilltala unga med olika intressen, med särskilt fokus för flickor samt barn och unga med funktionsnedsättning. Riktade insatser för flickor ska dessutom göras. Ungdomsrådet är ett forum som ger ungdomar ett ökat inflytande.

Att redan som barn ha tillgång till idrott och motion är en viktig hälsofråga men också en möjlighet till en rolig och meningsfull fritid. För att skapa ytterligare möjligheter till spontanidrott och fritidsaktiviteter fortsätter utvecklingen av Västerholmsstråket med lektya för mindre barn, parkour, klätterlek, skate och en scenyta som särskilt har efterfrågats av flickor. Stadsdelsförvaltningen ska arbeta för en allmän skridskobana i Skärholmen som möjliggör för framför allt barn att på ett enkelt sätt prova på vintersport. Att kunna simma är viktigt, inte minst för att det kan rädda liv. Under sommaren erbjuds alla medborgare att delta i aktiviteten "Bli vän med vatten".

Samverkan med föreningslivet är viktig och bidrar till fortsatt utveckling av ett varierat utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter, som till exempel 127-festivalen som är gratis och öppen för alla.

Äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter genom Ekens öppna aktivitetscenter.

Förväntat resultat

77 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter.

Antal besökare vid Ekens öppna aktivitetscenter som är nöjda med utbudet av aktiviteter ökar. Ytterligare en spontanidrottsplats för alla åldrar färdigställs i Västerholmsstråket

Analys

Stockholms stads skolenkät visar att 77 procent av Skärholmens ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter.

127-festivalen har i år erbjudit ett anpassat program för personer med funktionsnedsättning. För personer som bor i LSS-bostad har deltagandet ökat från och med detta år. Ekens öppna aktivitetscenter har erbjudit såväl kultur som fritidsaktiviteter för äldre medborgare. Arbetet med att införskaffa aktiverande tv-spel för äldre har påbörjats under perioden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personal i fritidsverksamheten som har kompetens inom genus och normkritik				80 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska undersöka möjligheten att införskaffa aktiverande tv-spel för äldre på Ekens öppna aktivitetscenter	2015-01-01	2015-12-31	
Analys En förenklad upphandling har påbörjats i syfte att hitta en lämplig aktör för implementering och drift av aktiverande tv-spel på Ekens öppna aktivitetscenter.			
 Stadsdelsförvaltningen erbjuder ungdomar med funktionsnedsättning aktiviteter. (Skärholmens stadsdelsnämnd)	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska se över alternativa lokaler för mötesplatsen i Vårberg	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Sätra vård- och omsorgsboende har utarbetat en utevistelsegaranti i samråd med äldreförvaltningen. De har också tagit fram ett system i syfte att kunna mäta antalet erbjudna utevistelser. Ekens öppna aktivitetscenter fortsätter erbjuda anpassade aktiviteter för äldre. Ipad cafeet som haft stor efterfrågan fortsätter under hösten.

Inom den kommunala hemtjänsten har det skett en omorganisation och verksamheten har förstärkts med ytterligare en enhetschef, detta för att bland annat öka uppföljningen samt utveckla kvalitetsarbetet vid enheten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende				95 %	95 %	2015
Analys Sätra vård- och omsorgsboende, som drivs i egen regi av stadsdelsförvaltningen, ser tveksamhet kring att uppnå årsmålet om 95 procent. Detta utifrån att brukarna tackat nej till erbjuden utevistelse, främst på grund av regn. Görs antagandet att detsamma gäller övriga vård- och omsorgsboenden inom stadsdelsförvaltningen är det osäkert att årsmålet uppnås.						
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)		100 %		95 %	95 %	2015
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		83 %		85 %	85 %	2015
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)		82 %		85 %	85 %	2015
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende				8	Maximalt 10 personer	2015
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		68 %		75 %	78 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		85 %		86 %	77 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		78 %		80 %	86 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		92 %		93 %	90 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldre nämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har bjudit in till dialog i september då arbetet kommer påbörjas.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna och äldrenämnden ska i samverkan ta fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldrenämnden initierar och samordnar arbetet. Förvaltningen avvaktar därför vidare instruktioner.			
  Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av trygghetslarm	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden ta fram en tydlig rättighet till utevistelser i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Sätra vård- och omsorgsboende har tagit fram en utevistelsegarant i samråd med äldreförvaltningen.			
  Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Registrering i Palliativa registret sker fullt ut. För ca 80 procent av brukarna finns en riskbedömning upprättad i Senior alert. Sätra vård- och omsorgsboende arbetar för att öka antalet riskbedömningar.			
  Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31	
  Äldrenämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldrenämnden initierar och samordnar arbetet.			

Nämndmål:

Äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetarna i stadsdelsnämndens äldreomsorgsverksamheter har rätt kompetens. På Sättra vård- och omsorgsboende säkerställs rätten till regelbundna utevistelser. En hög personalkontinuitet stärker rätten till en trygg hemtjänst för äldre. Maten är vällagad och möjligheten till tillagningskök i stadsdelsförvaltningens vård- och omsorgsboende ska undersökas. Inkomna synpunkter från äldre systematiseras och resulterar vid behov i åtgärder. De äldre medborgarna i ordinärt boende erbjuds möjligheten till dagsutflykter under hela året och särskilt under sommaren. Verksamheterna utvecklar möjligheter till social gemenskap och stadsdelsförvaltningen ser över möjligheten till fler sociala träffpunkter. Anhöriga till äldre med omsorgsbehov ges möjlighet till stöd. Stadsdelsförvaltningen ska på uppdrag av äldreförvaltningen utföra funktionskontroller av trygghetslam, för att bidra till en hög trygghet för brukare med larminsatser.

Biståndsbedömningen ska grunda sig på individens behov oavsett kön och etnicitet. Biståndsbedömarna ska vara väl insatta i och följa stadens riktlinjer och gällande lagstiftning. Kontinuerliga uppföljningar ska göras av beviljade insatser för att säkerställa korrekta beslut utifrån den äldres behov och rätt till insats.

Förväntat resultat

Minst 62 % av personer med hemtjänst tycker att insatsen motsvarar deras behov.
Andel personer, på vård- och omsorgsboende, som får en daglig utevistelse ökar (målvärde fastställs i tertialrapport 1)
Minst 75 % av de äldre som bor på Sättra vård- och omsorgsboende anser att maten smakar bra.
En hög personalkontinuitet bidrar till ökad trygghet inom Stadsdelsnämndens kommunala hemtjänst.

Analys

Äldres möjlighet till utevistelse fortsätter att utvecklas. En särskild utevistelsegaranti har tagits fram i samråd med äldreförvaltningen. Ett system för att mäta antalet erbjudna dagliga utevistelser har tagits fram och ska börja användas under hösten för att kunna mäta hur många som erbjuds kontra hur många som tackar ja respektive nej till utevistelse. Upplevelsen är att brukarnas önskemål om utevistelser i stor utsträckning är beroende på vilket väder det är.

Aktiviteter för att öka brukarnas upplevelse av om maten smakar bra har genomförts i samråd med Fazer som levererar maten. Leverantören har bland annat varit ute i verksamheten och utbildat personalen i hur de kan öka upplevelsen av måltidssituationen genom dukning samt presentation och upplägg av mat. Även anhöriga har bjudits in till smakkvällar där Fazers mat serverats.

Nämndens mål för verksamhetsområdet uppfylls genom att brukare blir väl bemötta, får insatser av god kvalitet och har inflytande över sina insatser.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre inom kommunala hemtjänsten som känner förtroende för hemtjänstpersonalens kunskaper.		87 %		87 %		2015
 Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som upplever att de har förtroende för personalen.		90 %		90 %		2015
 Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds.		60 %		70 %		2015
 Andel äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet.				62 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sättra vård- och omsorgsboende ska definiera en tydlig rättighet för alla äldres utvistelse liknande modellen för måltidsupplevelsen.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys En utvistelsegaranti är framtagen i samråd med äldreförvaltningen. Sättra vård- och omsorgsboende har även tagit fram ett eget system för att mäta erbjudandet av dagliga utvistelser.			

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att inriktningsmålet uppnås då tre av fyra underliggande verksamhetsområdesmål bedöms uppnås. Målet "Transporter i Stockholm är hållbara" bedöms uppnås delvis då tillgången på gas är begränsad i stadsdelsnämndsområdet. I och med byggandet av Förbifart Stockholm har ett stort antal träd fällts och för att öka den biologiska mångfalden har 100 kubik stammar placerats ut i Sätterskogens naturreservat. Förskolorna arbetar med att minska barns utsatthet för skadliga kemikalier. Genom en satsning på förskolornas kökspersonal har andelen ekologiska livsmedel fortsatt att öka. En kartläggning av energi- och elanvändning har genomförts och åtgärder för minskad förbrukning har identifierats. Åtgärderna kommer att kommuniceras med berörda enheter och inkluderas som aktiviteter i verksamhetsplan 2016.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås då stadsdelsförvaltningen bedömer att målvärden för underliggande indikatorer kan nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	76 %	76 %		75 %	fastställs 2015	2015
  Elanvändning per kvadratmeter		28 kwh/kvm		28 kwh/kv m	32 kWh	2015

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är klimatneutrala

 Uppfylls helt

Beskrivning

De verksamheter stadsdelsnämnden ansvarar för sorterar ut matavfall för biologisk behandling samt minskar el- och energianvändningen. Nya och ombyggda förskolor värms upp med bergvärme eller fjärrvärme. Stadsdelsförvaltningens bilar är miljöbilar och drivs med miljövänligt bränsle.

Förväntat resultat

Minst två aktiviteter för minskad el- och energianvändning tas fram av stadsdelsförvaltningen. Andelen miljöbränsle i stadsdelsförvaltningens etanol- och biogasfordon ökar till minst 78 %.

Analys

Risken att målet om "Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon" inte uppnås har ökat sedan den tankstation som erbjudit gas i området stängt ned sin pump på grund av kommande flytt av macken.

En kartläggning av energi- och elanvändning har genomförts och åtgärder för minskad förbrukning har identifierats. En så kallad tariffoptimering visar att förbrukningen kan sänkas genom att storleken på säkringar bättre anpassas till den faktiska förbrukningen. Resultatet kommer att kommuniceras med berörda enheter och inkluderas som aktiviteter i verksamhetsplan 2016. Vid inköp av bilar väljs elbil när så är möjligt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 När avtal för stadsdelsförvaltningens bilar löper ut ska dessa ersättas med elbilar där så är möjligt.	2015-01-01	2018-09-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska kartlägga energi- och elanvändningen i stadsdelsförvaltningens verksamhetslokaler med syfte att föreslå åtgärder för att minska energi- och elförbrukning.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

 Uppfylls delvis

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås delvis. Målet om andel miljöbränsle bedöms inte uppnås på grund av brist på tankstation för gas i närområdet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar		16,67 %		20 %	10 %	2015
  Andel miljöbilar i stadens bilflotta		100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2015
  Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon		66,04 %	78 %	78 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår 1 2015
Analys Risken att målet inte uppnås har ökat sedan den enda tankstation i området som haft gaspump stängt ned sin pump på grund av kommande flytt av macken. Måluppfyllelsen är beroende av hur långt uppehållet blir - det vill säga när den nya macken öppnar.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Skötsel och utveckling av Sätterskogens naturreservat sker enligt plan. Årets slätter är genomförd och variationen av växt- och djurarter förväntas öka. I och med Förbifart Stockholm fälls träd i Skärholmen. För att öka den biologiska mångfalden i området har 100 kubik stammar från fällningen placerats ut i Sätterskogens naturreservat. För att restaurera gammal hagmark har ett hundratal blåsippor från ett exploateringsprojekt i Sköndal också planterats i reservatet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäck		0 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015

Nämndmål:

Nämndens verksamheter bidrar till ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att strandbaden städas regelbundet minskar föroreningar i vattnet. Biologisk mångfald beaktas vid skötsel av park och naturreservat. För skötselåtgärder i Sätterskogens naturreservat ansöker stadsdelsförvaltningen om medel ur central medelsreserv. Syftet är att utföra årliga skötselåtgärder såsom slåtter och skötsel av vattendrag, att fortsätta slyröja och friställa värdefulla ädellövsmiljöer, samt att genom information och åtgärder längs stigar och gångvägar höja attraktiviteten i detta tätortsnära naturreservat. Underlaget för åtgärder har tagits fram i samråd med miljöförvaltningen, se bilaga; Detaljerat program för skötsel av Sätterskogens naturreservat 2014-2015.

Träd har en viktig funktion, såväl i parker, naturområden som i gatumiljöer. En satsning görs därför på träd under mandatperioden, i första hand fruktträd och bärbuskar.

Stadsdelsförvaltningens bilar har dubbfria vinterdäck.

Förväntat resultat

Strandbaden städas dagligen under högsäsong. Den biologiska mångfalden och attraktiviteten i stadsdelsnämndsområdets naturområden ökar genom skötselåtgärder som bland annat stärker värdefull ängsflora.

Analys

Skötsel och utveckling av Sätterskogens naturreservat sker enligt plan. Årets slåtter är genomförd, både genom upphandlad entreprenör och genom brukaravtal med slåttergille. Slåttern gynnar den biologiska mångfalden och variationen av växt- och djurarter förväntas öka.

I och med Förbifart Stockholm har ett stort antal träd fällt intill Skärholmens centrum. För att ta tillvara stammarna inom staden och öka den biologiska mångfalden i området har 100 kubik stammar från fällningen placerats ut i Sätterskogens naturreservat. För att restaurera gammal hagmark i reservatet har ett hundratal blåsippar från ett exploateringsprojekt i Sköndal också planterats i närheten av platsen där Sätters stall tidigare låg.

För god framkomlighet i reservatet har gångvägar och motionsspår inventerats efter snösmältningen och de sträckor som skadats av vatten har återställts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen tar fram ett detaljerat program för skötsel av sätraskogens naturreservat 2016-2020	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Program för den kommande 5-årsperioden är framtaget och anmäles till nämnd i samband med verksamhetsberättelse för 2015.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Samtliga enheter som har möjlighet att källsortera gör det och andelen ekologiska livsmedel har ökat inom förskolan. Förskolorna har under perioden även jobbat med att minska barns utsatthet för skadliga kemikalier. Ett skyltprogram med lekfull information om allemansrätten riktat till barn och pedagoger har tagits fram tillsammans med Friluftsrådet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	34,35 %	28,37 %	34 %	29 %	25 %	Tertial 2 2015
Analys Andelen ekologiska livsmedel i förskolan fortsätter att öka under perioden och en fortsatt ökning prognosticeras. Förskolans kökspersonal kommer fortsätta nätverka under hösten för att utbyta erfarenheter och stödja varandra i olika frågor. En utbildning i vegetarisk matlagning kommer att genomföras för samtliga kockar för att ge inspiration och kunskap.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31	
  Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Konsumentvägledare kommer att delta på Skärholmsdagen den 12 september. Han kommer att visa Konsumentverkets nya sajt "Hallå konsument" där det bland annat finns information om Miljö och hållbarhet.			

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljövänliga och en miljövänlig livsstil främjas

Uppfylls helt

Beskrivning

De verksamheter stadsdelsnämnden ansvarar för ökar andelen ekologiska livsmedel. Inom förskolan ökar andelen ekologisk mat för barnen. Stadsdelsförvaltningens verksamheter ska minska sin köttkonsumtion. Inom förskolan serveras vegetarisk mat en gång i veckan. Inom Sättra vård- och omsorgsboende ges dagligen en möjlighet att beställa vegetarisk kost. Kunskapen om hotade fiskarter ska öka inom stadsdelsförvaltningen för att undvika att dessa serveras i verksamheterna.

Barn är särskilt känsliga och utsatta för farliga kemikalier. Stadsdelsförvaltningen kartlägger vilka skadliga ämnen som finns i förskolorna och tar fram en plan för hur giftiga ämnen i förskolornas inne och utemiljö minskar.

Stadsdelsförvaltningen tar fram aktiviteter som underlättar en miljövänlig livsstil inom verksamheterna och som bidrar till en förbättrad miljö. I samarbete med Friluftsförbundet kommer information om allemansrätten, riktad till barn, finnas i nyupprättade barnspår i Sättra skogens naturreservat. Medborgare får information om etisk och miljömässig konsumtion samt om energieffektivisering. Stadsdelsnämnden arbetar för att stimulera etablering av bilpooler.

Förväntat resultat

En inventering som visar vilka skadliga kemikalier som finns i barns inne- och utemiljöer i stadsdelsnämndens verksamheter görs.

28 % av förskolans livsmedel är ekologisk.

Analys

Vid Sättra vård- och omsorgsboende erbjuds dagligen ett vegetariskt alternativ. Samtliga enheter inom avdelningen, som tidigare inte lyckas nå årsmålen, arbetar för att öka andelen ekologiska livsmedel. Andelen ekologiska livsmedel i förskolan har fortsatt att öka under perioden och en fortsatt ökning prognosticeras. Förskolans kökspersonal kommer fortsätta samverka under hösten och erbjudas föreläsning inom vegetarisk matlagning.

Ett skyltprogram med lekfull information om allemansrätten riktad till barn och pedagoger har tagits fram tillsammans med Friluftsförbundet. Skyltarna är placerade längs med två motionsspår i Sätterskogens naturreservat. Materialet är kopplat till läroplanen och har fått namnet Friluftsförbundets Barnspår. Invigning var den 1 september. Kommunala och privata förskolor, grundskolor och stadsdelsförvaltningens öppna förskolor var inbjudna att inviga och prova spåren, ca 450 barn med pedagoger deltog. Friluftsförbundet och Skogsmulle var på plats för att inspirera till fortsatt användning materialet som pedagogiskt verktyg i förskole- och skolverksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna och de öppna förskolorna ska påbörja arbetet med att minska skadliga kemikalier i barnens miljö, en kartläggning av nuläget ska göras.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsförvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer uppnås helt. Andel personer med ekonomiskt bistånd ligger under årsmålet och kostnaderna för utbetalat ekonomiskt bistånd minskar. Totalt 735 ungdomar tackade ja till erbjudande om sommarjobb och stadsdelsförvaltningens uppsatta mål om antal arbetstillfällen uppnåddes.

Stadsdelsförvaltningen prognostiserar per 31 augusti ett överskott på 9,0 mnkr. För äldreomsorg och individ- och familjeomsorg prognostiseras dock underkott på -7,7 respektive -4,3 mnkr. Underskott balanseras av överskott inom andra verksamhetsområden och ger en budget i balans för stadsdelsförvaltningen som helhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Andel personer med ekonomiskt bistånd ligger under årsmålet och kostnaderna för utbetalat ekonomiskt bistånd minskar. Stadsdelsförvaltningen har under de senaste åren lyckats minska antalet bidragsberoende och även antalet långtidsberoende. Totalt 1 155 ungdomar anmälde sitt intresse av feriejobb, av dessa tackade 735 ja till det erbjudna arbetet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar			47 st	30 st	500 st	Tertial 2 2015
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		616 st		610 st	6 700 st	2015
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,95 %	4 %	3,9 %	4 %	2,0 %	Tertial 2 2015
  Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,62 %	2,7 %	2,6 %	2,6 %	1,2 %	Tertial 2 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, äldre- och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgsskoleleer att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldre- och arbetsmarknadsnämnden initierar och samordnar arbetet.			

Nämndmål:

Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens insatser syftar till att stärka den enskilde att klara sin egen försörjning så långt som möjligt. Alla vuxna har en önskan och någon förmåga att leva självständigt. De framsteg som den enskilde gör används i en process där en anställning som innebär egen försörjning är målet. Arbetssätt utvecklas och anpassas till de personer som är i behov av insatser så de kommer ut i arbete. Särskilt fokus läggs på unga vuxna så de finner sin plats i samhället samt att nyanlända personer ska ges möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Sommarjobb erbjuds ungdomarna, vilket för många är en viktig möjlighet att få erfarenhet från arbetslivet.

Samarbetet med jobbtorg ska utökas och stadsdelsförvaltningen ska undersöka hur fler tidsbegränsade anställningar för långtidsarbetslösa som uppstår försörjningsstöd kan skapas.

Förväntat resultat

Högst 4 % av stadsdelens befolkning har ekonomiskt bistånd

Högst 2,6 % av hushållen i stadsdelen har långvarigt ekonomiskt bistånd.

Analys

Stadsdelsförvaltningen har under de senaste åren lyckats minska antalet bidragsberoende och även antalet långtidsberoende genom det effektiva förändringsarbete som bedrivs. I detta förändringsarbete ingår att varje person som uppbär ekonomiskt bistånd ska erbjudas relevanta insatser för att så fort som möjligt kunna komma ut i självförsörjning.

När det gäller unga vuxna mellan 18-24 år har uppmärksamats att många unga som söker ekonomiskt bistånd hastigt och av okänd anledning avbryter sin kontakt med socialtjänsten för att sedan inom kort återkomma en eller flera gånger. Stadsdelsförvaltningen har därför arbetat fram en rutin där unga vuxna som plötsligt slutar att ansöka om ekonomiskt bistånd kontaktas för att upptäcka eventuella missförhållanden som kan föreligga.

Totalt 1 155 ungdomar anmälde sitt intresse för feriejobb, av dessa tackade 735 ja till det erbjudna arbete, lika många flickor som pojkar erbjöds arbete. Enbart 12 av de intresserade av feriejobb uppfyllde inte kraven gällande ålder och målgrupp. Som tidigare år stod förskolorna för flest antal arbetstillfällen, men även 127-festivalen, stadsutveckling och socialtjänstens resursenhet bidrog med många arbetstillfällen. Prioritering och förtur på grund av fysiska eller sociala skäl gjordes för 122 ungdomar.

Tretton personer med ekonomiskt bistånd har erhållit visstidsanställningar och fler kommer att erbjudas denna form av insats. Socialtjänstens samordnare för Unga vuxna är kontaktperson till Arbetsförmedlingen och Jobbtorg gällande uppstarten till Jobbtorg unga som kommer att lokaliseras i Skärholmen under hösten 2015. I uppdraget ingår att delta i den fortsatta utvecklingen av insatser som unga arbetssökande behöver.

Stadsdelsförvaltningen har fått medel för nio ingångsanställningar. Av dessa avslutades fem i augusti/september då de varit anställda i 12 månader, en avslutades efter två månader då denne gick vidare till osubventionerad anställning, en skall förlängas med ytterligare sex månader från september och en anställning ska förlängas med ytterligare sju månader från oktober. Tre personer har arbetat heltid med skräpplockning inom stadsdelen med fokus kring Vårberg.

Ett tjugotal personer intervjuades och kartlades inför erbjudandet om en eventuell visstidsanställning, av dessa anställdes 11 personer, övriga arbetar Jobbtorget vidare med.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta samarbetet med andra stadsdelsförvaltningar med fokus på att erbjuda sommarjobb i andra stadsdelar än där ungdomarna bor.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås då stadsdelsförvaltningen per 31 augusti prognostiserar ett överskott på 9,0 mnkr. Underskott finns dock inom äldreomsorg och individ- och familjeomsorg som prognostiserar att överskrida sin budget med -7,7 respektive -

4,3 mnkr. Underskotten balanseras av överskott inom andra verksamhetsområden och ger en budget i balans för stadsdelsförvaltningen som helhet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen		3 st		2 st	tas fram av nämnden	2015
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,2 % 99,4 %	99,73 %		100 %	100 %	Tertial 2 2015
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar		99,5 %		100 %	100 %	Tertial 2 2015
  Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2015

Nämndmål:

Budgeten är i balans.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla enheter har en ekonomi som är långsiktigt hållbar och följer sin budget. Vid prognostiserade, negativa avvikelser vidtas åtgärder skyndsamt. Verksamheten anpassas till brukarnas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Prognossäkerheten i nämndens verksamheter ska förbättras.

Förväntat resultat

Alla verksamheter har en budget i balans vid årets slut. Alla enheter har säkra ekonomiska prognoser under året.

Analys

Stadsdelsförvaltningen prognostiserar per 31 augusti ett samlat överskott på 9,0 mnkr, avvikelser finns mellan verksamhetsområdena. Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott om -7,7 mnkr. Största underskottet finns inom enheten för hemtjänst, utförare i egen regi som prognostiserar ett underskott på -8,1 mnkr. En översyn av hemtjänstens förutsättningar, organisering, ledning och stöd har genomförts och omorganisation pågår och ytterligare en enhetschef har rekryterats.

Verksamheterna inom individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott om -4,3 mnkr, största avvikelsen finns inom barn- och ungdomsenheten som prognostiserar ett underskott på -6,7 mnkr. Barn- och ungdomsenhetens underskott utgörs av högre vårdkostnader för barn och ungdomar med komplex problematik samt en ökning av antalet ensamkommande flyktingbarn där boendesituationen måste säkras. För 2015 räknar stadsdelsförvaltningen med 21,6 mnkr (38 %) i högre vårdkostnader jämfört med 2014. Under augusti har 16 nya ensamkommande flyktingbarn kommit, vilket innebär att stadsdelsförvaltningen nu har tagit

emot 86 barn totalt. Migrationsverket beräknar att ökningen kommer att fortsätta. Placeringen av ensamkommande flyktingbarn är problematisk på grund av brist på boende i hela Stockholms stad. Stadsdelsförvaltningen får statsbidragsersättning för stor del av de kostnader som insatserna för ensamkommande flyktingbarn innebär. Kostnader för handläggningen av barn- och ungdomsärenden har också ökat under året. Ökad ärendemängd, personalomsättning och svårigheter med att rekrytera socialsekreterare har gjort att enheten behövt anlita utredningskonsulter, vilket belastar budgeten.

Beställarenheten som biståndsbedömer insatser inom både äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning har under det senaste året arbetet intensivt med att få en ekonomi i balans. Stadsdelsförvaltningen kan konstatera, att vidtagna åtgärder på brukar- och handläggarnivå för att säkra att biståndsbedömningen är i enlighet med stadens riktlinjer och för att vända kostnadsutvecklingen, har lyckats.

Underskott inom verksamhetsområde äldreomsorg och individ- och familjeomsorg balanseras av överskott inom andra verksamhetsområden.

För mer detaljerad redovisning och analys av verksamheternas ekonomiska prognoser och stadsdelsförvaltningens delårsbokslut se under rubrik "Uppföljning av ekonomi" på sid 62.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att inriktningsmålet uppnås. Samtliga underliggande verksamhetsmål bedöms uppfyllas under året. Ökningstakten för sjukfrånvaron har avstannat, stadsdelsförvaltningen bedömer dock att årsmålet för sjukfrånvaron inte helt kommer att nås. För att minska sjukfrånvaron fokuserar stadsdelsförvaltningen på hälsofrämjande arbete genom olika satsningar som pågår på enheterna.

Stadsdelsförvaltningens barn- och ungdomsenhet har utmaningar i att säkra kompetensen. Personalomsättning, svårigheter med att rekrytera socialsekreterare, ökad ärendemängd och dokumentationskrav bidrar till problembilden.

För att långsiktigt utveckla och stärka den lokala demokratin samt att höja valdeltagandet pågår flera demokratiseringsåtgärder. Bland annat har Demokratiberedningen, en arbetsgrupp för demokratiutveckling startat sitt arbete. I gruppen ingår nämndpolitiker och representanter från det lokala civilsamhället. Ett Ungdomsråd med elva styrelsemedlemmar har valts. Stadsdelsförvaltningen har gjort en inventering av vilka medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda, 50 personer av de deltidsanställda uppger att de skulle vilja arbeta heltid. Hittills har 10 av dessa erbjudits heltidsanställning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Stadsdelsförvaltningen är igång med planering för hur utvecklingsarbetet för ökad jämställdhet och jämlikhet i verksamheten ska

genomföras. Ett första steg är att öka kunskaperna inom området. Utbildningsinsatser är genomförda och kommer att fortsätta under hösten. Stadsdelsförvaltningen inväntar inbjudan till samarbete med rådet för mänskliga rättigheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Planeringen för hur jämställdhetsintegrering av stadsdelens verksamheter ska genomföras är i gång. Under våren har ledningsgrupp samt nyckelfunktioner utbildats kring vad jämställdhetsintegrering innebär. Ytterligare utbildningsinsatser planeras för samtliga chefer till hösten. I arbetet med verksamhetsplan 2016 kommer mål och aktiviteter formuleras för att implementera jämställdhetsintegrering inom utvalda enheter.			

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är fria från diskriminering

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen bidrar till måluppfyllelsen genom att arbeta för jämställdhet och jämlikhet, samt tillse att kränkande särbehandling alltid motarbetas. Genom att utveckla samverkan med det kommande rådet för mänskliga rättigheter förstärker stadsdelsförvaltningen arbetet mot diskriminering. Individens behov styr det stöd den får oavsett kön och etnisk bakgrund. Arbetet med likabehandlingsplaner i förskolorna ska förstärkas och användas i det dagliga arbetet.

Förväntat resultat

80 % av enhetens medarbetare upplever att de inte är diskriminerade på sin arbetsplats.

Analys

Arbetet för jämställdhet och jämlikhet har under perioden centrerats kring att lägga en grundläggande förståelse för begreppen och vad de konkret innebär för stadsdelsförvaltningens olika verksamheter. Stadsdelsförvaltningens kortversion av jämställdhets- och mångfaldsplanen med tillhörande diskussionsmaterial har varit ett bra verktyg i detta arbete. Materialet har presenterats för samtliga chefer och har i enighet med stadsdelsförvaltningens årshjul diskuterats på enheternas arbetsplatsträffar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska skapa en ökad medvetenhet kring mångfald och jämställdhet genom att implementera förvaltningens kortversion av jämställdhets- och mångfaldsplanen inklusive diskussionsmaterial.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Stadsdelsförvaltningen bedömer dock att målen om minskad sjukfrånvaro inte kommer kunna nås. Med anledning av den ökande sjukfrånvaron fokuserar stadsdelsförvaltningen på det hälsofrämjande arbetet. Stödmaterial för att föra samtal om god arbetsmiljö och hälsofrämjande arbete, på grupp- och individnivå, har tagits fram tillsammans med företagshälsovården. På enheterna pågår olika satsningar för att utveckla det hälsofrämjande arbetet med målet att minska sjukfrånvaron. Som exempel kan projektet "Må bra i gruppbostad" nämnas där boende och personal i samarbete med idrottsförvaltningen arbetar för en sundare livsstil.

Inom stadsdelsförvaltningens verksamheter finns inga medarbetare som har delade arbetsturer på sitt schema. En inventering av antalet ofrivilligt deltidsanställda visar att stadsdelsförvaltningen har 50 deltidsanställda som önskar heltidsanställning. Under perioden har 20 procent av dessa erbjudits heltid. Arbetet med att minska ofrivilligt deltidsanställda pågår, utökning av sysselsättningsgrader ser över utifrån verksamhetens behov vid rekrytering och tjänstledighet.

Stadsdelsförvaltningens barn- och ungdomsenhet har utmaningar i att säkra kompetensen inom socialsekreterare. Enheten har en ökad ärendemängd, personalomsättning och svårigheter med att rekrytera socialsekreterare. En åtgärd för att skapa trygghet och kontinuitet inom arbetsgruppen har varit att antalet biträdande enhetschefer har utökats från tre till fem. Fler biträdande chefer kommer ge förutsättningar för ett närmare ledarskap, stärkt introduktion samt mer stöd till handläggarna i utredningsarbetet.

Stadsdelsförvaltningen fortsätter arbeta i enlighet med resultatbaserad styrning (RBS). Utvecklingen fortätter med delaktighet på medarbetarnivå kring enheternas mål och åtaganden och uppföljningsmetoder utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex		80		81	82	2015
  Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid		100 %		15 %	100 %	2015
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				80 %	100 %	2015
  Ledarskapsindex				77	78	2015
  Motivationsindex				81	82	2015
  Sjukfrånvaro	7,4 %	7 %	7,1 %	6,7 %	4,4 %	Tertial 2 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys I arbetet med att minska sjukfrånvaron fokuserar stadsdelsförvaltningen på det hälsofrämjande arbetet. Stödmaterial för att föra samtal om god arbetsmiljö och hälsofrämjande arbete, på grupp- och individnivå, har tagits fram tillsammans med företagshälsovården. Chefer och fackliga företrädare har deltagit i arbetet och materialet kommer att testas på några enheter. Stadsdelsförvaltningen har beviljat extra finansiering för de enheter som bedriver hälsofrämjande aktiviteter, resultaten utvärderas efter årets slut. Goda exempel kommer testas på flera enheter under 2016.						
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,3 %		2,1 %	2 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2015
Analys se åtgärder för ökad måluppfyllelse ovan						
  Styrningsindex				83	82	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldre- och utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldre- och utbildningsnämnden ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Chef och medarbetare har en gemensam bild av uppdraget och rätt kompetens för att nå verksamhetens mål.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens verksamheter kännetecknas av god kvalitet där brukaren/medborgaren står i centrum. Chefer och medarbetare har en gemensam bild av vad arbetet ska leda till. Resultaten för brukarna följs upp, analyseras och används för att utveckla verksamheten utifrån kunskapen om vilka metoder och arbetssätt som ger goda resultat. Medarbetare är delaktiga i framtagande av mål och arbetssätt. Delaktighet ger förutsättningar för engagemang i hur verksamheten ska utvecklas och förbättras.

Samverkansavtalet ger medarbetare och fackliga organisationer möjlighet till inflytande, delaktighet och utveckling. Arbetsplatsträffar är kärnan i detta. Varje medarbetare har en individuell utvecklingsplan som tagits fram tillsammans med chefen. Det är tydligt för medarbetaren vilka krav och förväntningar som ställs på både prestation och utveckling. Utveckling av medarbetarnas kompetens har sin grund i verksamhetens behov. Socialsekreterare och biståndsbedömare stärks i sin kompetens genom bland annat introduktionsprogram/mentorprogram. Stadsdelsförvaltningen har en systematisk planering i kompetens- och bemanningsfrågor. Rekryteringsprocessen säkerställer att den enskildes kompetens är avgörande och att ingen diskriminering sker. En plan tas fram för att öka mångfalden vid rekrytering av chefer. Medarbetarna känner till lönekriterierna för verksamheten och förstår principerna för lönesättning.

Förväntat resultat

Minst 90 % av medarbetarna anser att de är insatta i sin arbetsplats mål och åtaganden

Analys

Stadsdelsförvaltningen har fortsatt arbeta i enlighet med resultatbaserad styrning (RBS). Alla enheter har inte kommit lika långt i tillämpningen av RBS och utvecklingen behöver fortsätta för att öka målluppfyllelsen och delaktigheten bland medarbetarna. Enheternas mål och åtaganden har preciserats i dialog med medarbetarna vid medarbetarsamtal och vid arbetsplatsträffar. Utvecklingsområden som ska stödja målluppfyllelsen konkretiseras genom de individuella utvecklingsplanerna. Under våren har en översyn av tillämpningen av samverkansavtalet skett tillsammans med de fackliga representanterna. Utvärderingen har visat på behov av att utveckla dialog och samverkan vid enheternas arbetsplatsträffar. Under hösten kommer därför genomgångar på temat att utveckla dialog och samverkan inledas på enheternas arbetsplatsträffar. Bland annat kommer det av staden framtagna verktyget "Olika mötesmetoder" att implementeras i syfte att öka medarbetarinflytande.

Under hösten kommer samtliga chefer och fackliga representanter att utbildas i kompetensbaserad rekrytering och kompetensprofiler i utvalda verksamheter tas fram. Arbetet sker i samråd mellan chefer, medarbetare och fackliga organisationer. Utifrån kompetensprofilerna utvecklas verksamhetsanpassade lönekriterier. Arbetet har påbörjats för

befattningarna socialsekreterare, biståndsbedömare och förskollärare. Under hösten kommer kompetensprofiler för vårdbiträden/undersköterskor att tas fram.

Som en del i arbetet med att säkerställa framtida ledarförsörjning kommer stadsdelsförvaltningen att se över möjligheten att ta fram ett ledaraspirantprogram. Syftet är att kunna identifiera och utveckla potentiella ledare bland stadsdelsförvaltningens medarbetare. Eftersom nästan hälften av stadsdelsförvaltningens medarbetare är utrikesfödda kommer programmet sannolikt att ge effekter även på målet om ökad mångfald bland chefer.

Socialtjänsten kommer att arbeta mer systematiskt med kvalitetsarbete och förstärker med fler metodutvecklare. Metodutvecklarna kommer bland annat att fokusera på introduktion för nya socialsekreterare och biståndsbedömare. Socialtjänsten har även inrättat en anställning som avtalssamordnare och strateg. Syftet med den nya tjänsten är att stärka den juridiska kompetensen inom socialtjänsten samt att förhandla med utförare utanför stadens ramavtal.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål och åtaganden. (Nivå 4-5)		89 %		90 %		2015
 Andel medarbetare som har en skriftlig individuell utvecklingsplan		80 %		81 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En plan tas fram för att öka mångfalden bland chefer.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Stadsdelsförvaltningen har fortsatt arbetet med implementering av kompetensbaserad rekrytering. Syftet är att säkerställa att kompetens är det avgörande och undvika att andra faktorer än kompetens påverkar i rekryteringsprocessen.			
 Stadsdelsförvaltningen erbjuder praktikplatser för personer med funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Praktikplatser möjliggörs utifrån behov och förutsättningar inom respektive verksamhet.			
 Stadsdelsförvaltningens lönekriterier vidareutvecklas i samverkan med de fackliga organisationerna och göras kända hos medarbetarna.	2015-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Chef och medarbetare tar ansvar för en god arbetsmiljö.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Fasta heltidsanställningar är norm och delade turer förekommer inte. Genom att utveckla

ledarskapet och öka förutsättningarna för ett aktivt medarbetarskap verkar stadsdelsförvaltningen för ökad hälsa. Insatser för god arbetsmiljö, ett gott arbetsklimat, friskvård till våra medarbetare och ett aktivt arbete vid sjukfrånvaro bidrar till ökad hälsa och att sjukfrånvaron minskar. Jämställdhet och mångfald genomsyrar stadsdelsförvaltningens arbetsplatser. Utifrån resultat från bland annat medarbetarenkäten och i samverkan vidtas åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Ett arbete där också skyddsombuden har en viktig roll.

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och medarbetarna upplever att de har en god hälsa. AMI (aktiv medskapandeindex) ökar.

Analys

Nämndmålet förväntas uppnås delvis. Sjukfrånvaron som uppgår till 7,4 procent och har ökat med 0,4 procentenheter sedan årsskiftet. Stadsdelsförvaltningen bedömer att årsmålet på 6,7 procent inte kommer uppnås helt under året, dock har andelen sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar fortsatt att minska sedan årsskiftet och ligger under årsmålet på 1,5 procent. Det indikerar att korttidsfrånvaron inte i lika stor utsträckning som tidigare övergår till sjukfrånvaro mellan dag 15-90. Långtidssjukfrånvaron och den korta sjukfrånvaron, dag 1-14, står för ökningen.

Vidareutvecklingen av stadsdelsförvaltningens hälsofrämjande arbete är i gång. I samarbete med hälsoutvecklare från företagshälsovården har ett stödmaterial, för att arbeta med hälsa i arbetsgruppen samt i individuella hälsosamtal med medarbetarna färdigställts. Stadsdelsförvaltningen bedömer att det förstärkta hälsofrämjande arbetet som genomförs under året framförallt kommer att ge effekter i sjukfrånvarostatistiken under nästa år.

Ett flertal enheter är igång med att pröva någon hälsofrämjande åtgärd. I förskolan har ett samarbete med företagshälsovården inletts för att på individ- och gruppnivå inventera vilka hälsofrämjande insatser det finns behov av. En annan förskoleenhet prövar att schemalägga promenad och- eller stavgång två gånger per vecka under några månader. För att aktiviteten ska kunna genomföras nyttjas timvikarier under del av dagen.

Under hösten kommer ytterligare satsningar starta, däribland ”MåBra i gruppbostad” som är ett samarbete med idrottsförvaltningen för personal och boende i syfte att lyfta motion och en sundare livsstil. Inom socialtjänsten kommer medarbetarna få gå en stresshanteringskurs med förebyggande syfte. Förvaltningens hälsofrämjande insatser kommer att följas upp. Efter utvärdering av insatserna kommer åtgärder som gett positiva effekter på sjukfrånvaron kunna spridas som goda exempel inom stadsdelsförvaltningen.

Inom några verksamheter har organisationsförändringar genomförts för att förbättra såväl verksamhet som medarbetarnas arbetsmiljö. Inom socialtjänstens enhet för barn och unga och inom hemtjänst i egen regi har organisationsförändringar genomförts för att bland annat ge personalen ett närmare ledarskap och ge bättre förutsättningar för introduktion av nya medarbetare.

I Stockholm och i övriga landet har Barn- och ungdomsenheterna en hög arbetsbelastning och personalomsättning. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har därför tagit fram handlingsplanen ”Stärkt skydd för barn och unga”. Handlingsplanens huvudområden är: den social barn- och ungdomsvårdens uppdrag, organisation och utbildning samt forskning och

utveckling. Syftet med handlingsplanen är att ge den sociala barn- och ungdomsvården förutsättningar att klara sitt uppdrag.

Stadsdelsförvaltningens barn- och ungdomsenhet har utmaningar i att säkra kompetensen inom socialsekreterare. Personalomsättningen är hög och många socialsekreterare är nyanställda och oerfarna. Det är svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare och det börjar även bli svårt att rekrytera nyexaminerade socionomer. Det är en besvärlig situation i en verksamhet som har till huvuduppgift att skydda och stödja barn och unga. Nya bestämmelser och föreskrifter har införts och uppdraget har utökats. Handläggnings- och dokumentationsmodellen BBIC är komplex och omfattande och blir särskilt svårt med ett bristande IT-stöd. Stadsdelsförvaltningens förhoppning är att den nya BBIC-modellen ska underlätta och förenkla utredningsarbetet kring barn och unga. Under hösten kommer socialförvaltningen att ta fram en övergripande handlingsplan som stadsdelsförvaltningen kommer att vara delaktig i för att stärka personalsituationen.

Två nya biträdande enhetschefer har tillsatts utöver de redan befintliga i Barngruppen respektive Ungdomsgruppen. Ett visst personalansvar förläggas på biträdande enhetschefer då syftet är att skapa ett närmare ledarskap och mer tid för arbetsledning och introduktion. Förstärkning av antalet biträdande chefer är en åtgärd för att skapa trygghet och kontinuitet i arbetsgrupperna. För att säkerställa att socialtjänstens nya medarbetare får en grundlig och bra introduktion arbetar socialtjänstens metodutvecklare tillsammans med en erfaren socialsekreterare med att introducera nya medarbetare utifrån stadens framtagna introduktionsprogram samt med eget kompletterande introduktions- och utbildningsprogram. Implementeringen av Signs of Safety kan förhoppningsvis lyfta grupperna och bidra till mer effektiv myndighetsutövning.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel långtidssjukfrånvaro	3,81 %	3,35 %	3,7 %	3,2 %		Tertial 2 2015
 Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1,32 %	1,58 %	1,3 %	1,5 %		Tertial 2 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningens hälsofrämjande arbete ska vidareutvecklas.	2015-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Medborgarna får ett gott bemötande av stadsdelsförvaltningens medarbetare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetarna agerar enligt stadsdelsförvaltningens värdegrund som goda representanter för staden och med stockholmaren i fokus. Medarbetaren ger ett gott bemötande som präglas av ett professionellt förhållningssätt i varje samtal och kontakt med medborgare och kollegor. På samtliga enheter diskuteras bemötande kontinuerligt, bland annat utifrån

stadsdelsförvaltningens gemensamma folder ”Kvalitet skapas i mötet med stockholmarna” men även utifrån inkomna klagomål och synpunkter.

Med grund i stadens hbtq-program utbildas fler verksamheter.

Förväntat resultat

Medborgarnas nöjdhet ökar och klagomål gällande bemötande är få.

Analys

Stadsdelsförvaltningen deltar i den stadsövergripande satsningen om bemötande och har två medarbetare som stödjer enheterna i metoder för att jobba med bemötande, både externt och internt. Ett antal enheter har tagit hjälp av dessa medarbetare för samtalsledning i bemötandefrågor på arbetsplatsträffar eller motsvarande. Inom avdelning socialtjänst planeras för workshop med tema kring bemötande för alla enheter. Stadsdelsförvaltningen har tagit fram foldern ”Kvalitet skapas i mötet” som stöd i bemötandediskussioner under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som anser att värdegrunden har betydelse för brukarna på deras arbetsplats (Nivå 8-10).		78 %		78 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska skapa medvetenhet och delaktighet bland medarbetarna om värdegrundsarbetet och bemötande.	2015-01-01	2015-12-31	

Deltid till heltid

Stadsdelsförvaltningen har gjort en inventering av vilka medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda. Samtliga deltidsanställda medarbetare med tillsvidareanställning har tillfrågats. Bland stadsdelsförvaltningens tillsvidareanställda med deltidsanställning anger 26 procent att de har ofrivilligt deltid. Sett till samtliga tillsvidareanställda motsvarar andelen ofrivilligt deltidsanställda 5 procent. Totalt har 50 medarbetare lämnat in önskemål om heltidssysselsättning. Anställningarna återfinns främst inom vård- och omsorgsverksamheter. Hittills har tio medarbetare erbjudits heltid, vilket motsvarar 20 procent.

Arbetet med att minska ofrivilligt deltidsanställda pågår, utökning av sysselsättningsgrad ses kontinuerligt över vid tjänstledigheter och rekrytering. Avvikelse från att nyrekrytera heltidsanställda övervägs noga, heltid är alltid norm vid nyanställning. Registrering av önskemål görs i det stadsgemensamma programmet WinLas och löpande information ges till chefer om vilka medarbetare som önskar heltidssysselsättning.

För att minska antalet ofrivilligt deltidsanställda fokuseras på åtgärder inom utförarverksamheterna inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg, där merparten av medarbetarna som önskar heltidssysselsättning arbetar. En

kartläggning och analys av timavlönades del av ordinarie arbetstid kommer att göras för att se var det kan finnas möjligheter att utöka ofrivilligt deltidsanställdas sysselsättningsgrad. Längre fram i arbetet ingår även översyn- och optimering av scheman.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Stadsdelsförvaltningen har arbetat med resultatet från förra årets brukarenkät för att identifiera utvecklingsåtgärder.

Stadsdelsförvaltningen är representerad i den stadsövergripande arbetsgruppen kring tillämpning av barnkonventionen och barnkonsekvensanalyser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla nämndens verksamheter ska leva upp till mänskliga rättigheter och FN:s barnkonvention. Stadsdelsförvaltningen ska delta i utbildningar och seminarier för att öka kompetensen inom området. Äldreomsorgens verksamheter ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete.

Socialtjänsten ska öka brukares medverkan och delaktighet i de beslut och insatser de berörs av. Dialog med barn är ett särskilt prioriterat område, där barns tankar och synpunkter ska vara avgörande i beslut som berör dem. Vid beslut som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Barn och unga är delaktiga och har inflytande över beslut som rör dem. Barn och unga växer upp under trygga förhållanden.

Förväntat resultat

Minst 83 % av vårdnadshavarna i förskolan är nöjda med frågan mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar

Minst 87 % av de äldre med hemtjänstinsatser och äldre på vård- och omsorgsboende anser att personalen tar hänsyn till hur de vill att hjälpen ska utföras.

Analys

Stadsdelsförvaltningen arbetar med resultatet från brukarenkäter och diskussioner för kring utvecklingsområden.

Stadsdelsförvaltningen har en medarbetare inom enheten för ekonomiskt bistånd som deltar i stadens arbetsgrupp i arbetet med barnkonventionen och barnkonsekvensanalyser.

Barnkonventionen har gått igenom med medarbetarna på enheten för ekonomiskt bistånd och kommer spridas i stadsdelsförvaltningens alla verksamheter för att stärka medarbetarna i handläggningen. Målgruppen ensamkommande barn har ökat den senaste tiden. Utöver de anknytningsärenden som kommer får förvaltningen även ta emot anvisade barn utifrån migrationsverkets fyra anvisningsprinciper och stadens turordningslista. På grund av platsbrist i kombination med den höga tillströmningen av ensamkommande barn har förvaltningen varit tvungen att köpa HVB-placeringar där ensamkommande placeras tillsammans med ungdomar som har andra sociala problem. Stadsdelsförvaltningen avser att rekrytera socialsekreterare som kommer att arbeta specifikt med denna grupp. Signs of Safety ska implementeras som arbetsmetod och förhållningssätt inom socialtjänsten.

Brukarenkäten inom förskolan visar att 82 procent av föräldrarna är nöjda utifrån frågan "mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar". Resultatet har sjunkit mot föregående år. Av de enheter som genomfört uppföljningen FUSS påvisar majoriteten ett högre resultat än årsmålet gällande barnens delaktighet i förskolan. Flera av enheterna kommer arbeta vidare med att synliggöra barnens inflytande och delaktighet för vårdnadshavare.

Årets brukarenkät inom hemtjänst och särskilt boende har inte redovisats ännu. Föregående år visade på en hög nöjdhet gällande personalens hänsynstagande av den enskildes önskemål inom hemtjänsten och vid Sättra vård- och omsorgsboende.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Antalet anmälningar till relationsvåldsteamet ligger konstant i jämförelse med samma period 2014. Det har inte heller skett någon ökning av antalet inkomna anmälningar eller inledda utredningar under 2015.

Drygt 90 procent av våldsutsatta samt våldsutövare upplever att våldet har upphört efter avslutad kontakt med stadsdelsförvaltningens relationsvåldsteam.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				260 st	tas fram av nämnden	2015

Nämndmål:

Den enskilde lever i relationer fria från hot och våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetare inom nämndens verksamheter, bland annat förskola och äldreomsorg, kommer att utbildas i hur våld kan upptäckas och vilka åtgärder medarbetare ska vidta. Information till fastighetsskötare om hur våld i hemmet kan upptäckas ska genomföras.

Stadsdelsförvaltningen arbetar genom relationsvårdsteamet för att stärka våldsutsatta i att kunna leva ett självständigt liv utan våld. Personer som utövar våld mot sin partner eller annan närstående ska ges stöd och behandling för att upphöra med sitt våldsbruk. Barn som misstänks leva med våld i nära relation utreds och ges insatser utifrån det individuella behovet. Arbetet med att utveckla samtalsmanualen för personer som lever med våld i nära relation fortsätter.

Förväntat resultat

60 % av personer som haft stöd av relationsvårdsteamet (RVT) upplever att våldet har upphört.

Analys

Under perioden har antalet inkomna ärendet till stadsdelsförvaltningens relationsvårdsteam legat på en konstant nivå. Drygt 90 procent av alla våldsutsatta samt våldsutövare upplever att våldet har upphört efter avslutad kontakt med relationsvårdsteamet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer som haft kontakt med relationsvårdsteamet (RVT) som upplever att våldet har upphört.				60 %		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås sett till måluppfyllelsen för indikatorerna. Ökad samverkan med Rådet för funktionshinderfrågor för frågor relaterade till LSS bostäder bidrar även det till att Stockholm blir en mer tillgänglig stad för alla. Indikatorn avseende andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne- och utemiljö är användbar och tillgänglig har ett relativt lågt årsmål vid jämförelse med övriga indikatormål. Tillgängligheten avseende innemiljön förväntas öka i och med den ökade samverkan kring planering av nya LSS bostäder med Rådet för funktionshinderfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättn.)		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		87 %		88 %	85%	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		78 %		79 %	68 %	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		64 %		65 %	tas fram av nämnden	2015
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		87 %		88 %	tas fram av nämnden	2015
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		85 %		89 %	89 %	2015
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		85 %		86 %	85 %	2015
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		91 %		91 %	88 %	2015
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		85 %		86 %	83%	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälptra hinder	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv utifrån sin förmåga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Brukarna påverkar insatsernas utformning och blir väl bemötta av personalen. Brukarna ges stöd att utföra sina egna aktiviteter. Verksamheterna ger brukaren stöd att på ett så självständigt sätt som möjligt delta i olika sammanhang såväl i hemmet som på den dagliga verksamheten.

Brukarna erbjuds en daglig verksamhet anpassad efter individens önskemål och förutsättningar. Brukarna ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Minst 90 % av brukarna inom stadsdelsförvaltningens LSS bostäder i egen regi är nöjda med personalens bemötande.

Minst 90 % av brukarna inom stadsdelsförvaltningens LSS bostäder i egen regi är nöjda med stödet denne får i sitt boende.

Minst 76 % av brukarna inom stadsdelsförvaltningens dagliga verksamhet i egen regi är med och bestämmer vad de ska göra på sin dagliga verksamhet.

Analys

Resultatet från brukarundersökningen är ännu inte presenterad.

Daglig verksamhet kommer fortsätta drivas inom stadsdelsförvaltningens egen regi.

Övergången till Frösunda AB som var planerad till den 1 oktober 2015 kommer inte att ske.

Medarbetare samt brukare har inte kunnat förutspå konsekvenserna av en verksamhetsövergång. Detta kan ha påverkat brukarnas känsla av trygghet och nöjdhet vilket kan medföra en lägre måluppfyllelse för 2015.

Förvaltningens assistansenhet bidrar till att måluppfyllelsen för andel aktuella genomförandeplaner eventuellt inte nås. Flera åtgärder för att nå målet utvärderas under perioden. En sådan åtgärd är att erbjuda en medarbetare begränsad administrativ anställning i syfte att enbart arbeta med att komma i fas med genomförandeplanerna.

Fyra omsorgsvårdare har fungerat som resurspersoner inom LSS bostad. Omsorgsvårdarna har bland annat har kunnat stötta ordinarie personal vid genomförande av de boendes aktiviteter och utevistelser. Projektet har fallit väl ut och har därför lett till att två av de fyra omsorgsvårdarna fått timanställning på enheterna.

Arbetet med översyn av schemaläggningens påverkan för möjligheten för brukarna att delta i olika fritidsverksamheter pågår och dess effekt har därför inte utvärderats.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer inom socialpsykiatri som upplever att personalen är bra på att uppmuntra den enskilde till att göra saker själv.		85 %		86 %		2015
 Andel aktuella genomförandeplaner inom stadsdelsförvaltningens egen regi verksamheter inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning samt socialpsykiatri.		84,99		90 %		2015
Analys Generellt prognostiseras enheterna uppnå indikatorens målet. Vid assistans- samt hemtjänstenheten upplevs indikatorens målet fortfarande som en utmaning. Assistansenheten förbereder en organisationsförändring som kommer stärka arbetsprocessen för genomförandeplaner vid enheten. Det ska också göras en översyn av arbetsprocessen och åtgärder skapas utifrån det. Vid hemtjänsten träder en organisationsförändring i kraft september. Enheten kommer då ledas av två enhetschefer istället för en vilket bland annat förväntas leda till en högre andel godkända genomförandeplaner.						
 Andel brukare i stadsdelsförvaltningens egen regi verksamheter inom omsorgen om funktionsnedsatta som upplever att de får det stöd de behöver för egna aktiviteter.		76 %		77 %		2015
 Andel brukare inom stadsdelsförvaltningens dagliga verksamhet i egen regi inom omsorgen om funktionsnedsatta som upplever att de kan prova nya aktiviteter och arbetsuppgifter.				76 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Översyn av schemaläggningens påverkan inom stadsdelens omsorgsverksamheter på möjligheten för brukarna att delta i olika fritidsverksamheter.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Arbetet har avstannat och beror främst på att en enhetschef varit sjukskriven. Ordinarie chefer har fått dela på dennes uppdrag varför den dagliga driften prioriterats. Eftersom tidigare schemaomläggningar fått goda resultat genom att möjliggöra för brukarna i större utsträckning att kunna delta i individuella fritidsaktiviteter bör arbetet fortsätta prioriteras kommande period.			

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning är trygga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning har ett tryggt och fungerande boende samt en trygg daglig verksamhet vilket tillförsäkrar dem goda och trygga levnadsvillkor. Brukarna upplever att de i hög grad fått möjlighet att delta i insatsens utformning.

Förväntat resultat

Minst 75 % av brukarna inom stadsdelsförvaltningens egen regiverksamhet vid socialpsykiatrins särskilda boende är trygga med sitt boende.

Minst 90 % av brukarna inom stadsdelsförvaltningens egen regiverksamhet vid socialpsykiatrins boendestöd är trygga med insatsen

Minst 90 % av brukarna inom stadsdelsförvaltningens egen regiverksamhet vid daglig verksamhet är trygga.

Analys

Verksamhetsövergången för daglig verksamhet skedde inte planenligt och det var vid perioden för brukarundersökningen oroligt i medarbetargruppen. Det finns därmed risk att brukarnas känsla av trygghet kan ha påverkats negativt. Måluppfyllelsen förväntas dock uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel brukare inom stadsdelsförvaltningens dagliga verksamhet, driven i egen regi, för personer med funktionsnedsättning som trivs med personalen.				86 %		2015
 Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen boendestöd, driven i stadsdelsförvaltningens egen regi, som upplever att de fått möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges.				89 %		2015
 Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen särskilt boende, driven i förvaltningens egen regi, som upplever att de själv haft möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges.				70 %		2015

Nämndmål:

Skärholmens stadsdelsnämndsområde är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter, parker och badplatser ska vara tillgängliga för alla människor. Stadsdelsförvaltningens offentliga lokaler upplevs som trygga och inkluderande mötesplatser där alla är välkomna. Tillgänglighetsfrågorna genomsyrar verksamhetsplaneringen och är en naturlig del i det dagliga arbetet. All planering av yttre miljö sker med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsförvaltningen samverkar med fastighetsägare, trafikkontoret och rådet för funktionshinder för att öka tillgängligheten. Stadsdelsförvaltningen stärker arbetet med rätt individuella hjälpmedel så att personer med funktionsnedsättningen ges möjlighet till ett självständigt liv. En översyn av var parkbänkar och papperskorgar är placerade genomförs i syfte att minska s.k. konfliktytor med t ex cykelbanor. För att fortsätta öka tillgängligheten och minska antalet enkelt avhjälpta hinder i stadsdelsnämndsområdets parker och grönområden ansöker stadsdelsförvaltningen om tillgänglighetsmedel ur central medelsreserv. För sökta medel planeras fortsatt restaurering och tillgänglighetsanpassning av trappor. Stadsdelsförvaltningen planerar också att slutföra arbetet med tillgänglighet längs Skärholmens strandpromenad och belysa strandpromenaden mellan elljusspåret som slutar vid Mälarhöjdsbadet så att det knyts ihop med stadsdelen Mälarhöjden där naturreservatet slutar. Det skulle innebära att hela strandpromenaden mellan Mälarhöjden och Vårberg slutligen är belyst. Vidare planeras tillgänglighetsåtgärder längs de parkstråk som pekas ut som primära i Tillgänglighetsplanen för Skärholmens stadsdelsnämndsområde, gällande såväl tillgång till bänkar samt att se till att bänkar är tillgänglighetsanpassade. Även cykelparkeringar planeras på strategiska platser. Arbetet med att förbättra skyltning i stadsdelsnämndsområdet fortsätter.

Lekplatser utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem. Vid renovering och upprustning av lekplatser ska hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Årliga lekplatsinventeringar och omedelbara åtgärder vid fel ska säkerställa att barn kan leka på ett tryggt och säkert sätt.

Förväntat resultat

Minst tre insatser har genomförts för att göra lekplatser och rekreationsområden i stadsdelsnämndsområdet tillgängligt för alla.

Antalet tillgänglighetsanpassade bänkar ökar med minst 10.

Fler trappor i stadsdelsnämndsområdet har ledstänger, kontrastmarkering och barnvagnsramper.

Analys

Stadsdelsförvaltningen har tilldelats 5,0 mnkr för arbetet med tillgänglighetshöjande åtgärder. Tillgänglighetsanpassning av trappor och primära stråk, gällande framförallt bänkar och förbättring av markbeläggning för god framkomlighet, pågår enligt den plan som har tagits fram i samråd med rådet för funktionshindfrågor och pensionärsrådet. Den 2 juni inventerades centrala Bredäng av representanter för rådet för funktionshindfrågor,

pensionärsrådet, stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret. Med dessa underlag klara byts nu bland annat drygt 100 bänkar ut mot nya längs de prioriterade stråken. Ytorna kring de nya bänkarna hårdgörs och plats för rullstol kommer att finnas intill varje bänk. Bredängstorget är trafikkontorets ansvarsområde, men förvaltningen kommer att delta i dialog med fastighetsägare till Bredängs centrum gällande centrumområdet. Trafikkontoret kompletterar och byter ut två cykelparkeringar i centrumnära lägen. Västerholmsparken har kompletterats med lekutrustning och kommer att kompletteras med skyltning särskilt riktad till barn med funktionsnedsättning.

En större kontroll av områdets lekplatser utförs, sedan flera år tillbaka, en gång per år av upphandlad entreprenör. Stadsdelsförvaltningen har nu infört rutinen att den egna personalen kontrollerar samtliga lekplatser en gång per vecka under leksäsong. Akuta fel eller brister har åtgärdats omedelbart och en långsiktig plan för att höja standarden på lekplatserna tas fram till 2016.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kartläggning av stadsdelsförvaltningens lekplatser genomförs och eventuella fel och brister åtgärdas.	2015-01-01	2015-12-31	
 Lättillgänglig information om allemansrätten placeras ut i Sätterskogens naturreservat genom skyltning av två spår för barn.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Spåren är klara och invigda.			
 Stadsdelsförvaltningen informerar fastighetsägare om tillgänglighet i flerbostadshus (Skärholmens stadsdelsnämnd)	2015-01-01	2015-12-31	
 Tillsammans med trafikkontoret och andra aktörer förbättras tillgängligheten i och kring Bredängs centrum utifrån tillgänglighetsplanen. (Skärholmens stadsdelsnämnd)	2015-01-01	2015-12-31	
 Översyn av parkbänkar görs i samråd med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. För att långsiktigt utveckla och stärka den lokala demokratin samt att höja valdeltagandet pågår olika demokratiseringsåtgärder.

Nämndmål:

Skärholmen är ett demokratiskt stadsdelsnämndsområde där medborgare har inflytande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Skärholmens stadsdelsnämndsområde utvecklas i dialog med medborgarna. Den dagliga dialogen med medborgare och brukare används systematiskt i stadsdelsförvaltningens verksamhetsutveckling. Medborgarna i Skärholmen vet vilka möjligheter de har för att kunna påverka. Öppna nämndsammanträden, rådets insatser, möjlighet till medborgarförslag, samråd kring olika frågor, dialog på medborgarmöten, föreningsnätverk och möjlighet att lämna förslag/klagomål/synpunkter marknadsförs bättre. De former för dialog som redan finns stärks och nya sätt för politiker att möta civilsamhället skapas.

Föreningarna har stor betydelse för gemenskap, trygghet och utveckling av Skärholmen. De är viktiga aktörer i civilsamhället och deras engagemang tas tillvara. Stadsdelsförvaltningen ska utreda om och på vilket sätt stöd kan ges till föreningar/organisationer när det gäller att ansöka om och starta upp olika projekt som kan vara till gagn för många medborgare inom stadsdelsnämndsområdet. Stadsdelsförvaltningen ska också genomföra en inventering av vilka föreningslokaler som finns inom stadsdelsnämndsområdet, att låna eller hyra för föreningar.

Det personliga mötet på medborgarkontoret bidrar till att stärka besökarnas kunskap om medborgerliga rättigheter och skyldigheter.

Ungdomar får en egen plattform i form av ett ungdomsråd där de, tillsammans med stadsdelsnämnden, utvecklar möjligheten till inflytande över beslut som rör deras verksamheter. Ungdomsrådet arbetar också med att öka organiseringen bland ungdomar, särskilt flickor.

Nämndens utskott, som är beredande - inte beslutande, kommer att vara:

- Äldre- och funktionshindersutskottet tar del av aktuella frågor inom området samt vilka förändringar och utvecklingsarbeten som finns både vad gäller ur ett brukar- och medarbetarperspektiv.

- Miljö- och utvecklingsutskottet ska bevaka exploaterings- och byggprojekt, vara stadsdelsnämndens röst i större projekt såsom t.ex. Förbifart Stockholm, fortsätta samtalen angående kulturhuset i Skärholmen, delta i arbetet med att ta fram en ny områdesplan för stadsdelsnämndsområdet.

- Demokratiutskottet ska utveckla medborgardialogerna för ökat inflytande bland annat vad gäller parkplanen, öka samverkan med föreningar och organisationer, ta fram en handlingsplan för ökat valdeltagande.

Förväntat resultat

Medborgarna är engagerade i Skärholmens utveckling och har inflytande.

Analys

För att långsiktigt utveckla och stärka den lokala demokratin samt att höja valdeltagandet pågår flera demokratiseringsåtgärder. Hittills i år har åtta medborgarförslag inkommit till stadsdelsnämnden. För att nå målet om fler medborgarförslag under 2015, än de totalt 13 som inkom 2014 kommer stadsdelsförvaltningen att ytterligare marknadsföra möjligheten för medborgarna att lämna medborgarförslag.

I samband med Avstämning av mål och budget 2015 tilldelades stadsdelsnämnden 4 mnkr för att utveckla demokrati, inflytande och social sammanhållning. Återrapportering av genomförda åtgärder kommer göras i samband med verksamhetsberättelsen. Nedan beskrivs i korthet de åtgärder som genomförs.

Demokratiberedningen, en arbetsgrupp för demokratiutveckling är utsedd och har startat sitt arbete. I gruppen ingår nämndpolitiker och representanter från det lokala civilsamhället. Arbetsgruppens syfte är att utveckla medborgardialoger, att stadsdelsnämnd/förvaltning ökar samarbetet med och mellan lokala föreningar och organisationer, att informera om stöd till föreningar, genomföra en lokalinventering för föreningslokaler samt göra en handlingsplan för ökat valdeltagande.

Ungdomsrådet etablerades på försommaren. Elva styrelsemedlemmar valdes och röstade fram ordförande, sekreterare och två revisorer. De har hittills haft sju styrelsemöten och är nu vana med formalia: att skriva stadgar, ha dagordning, göra minnesanteckningar, signera. Ungdomsrådets stadgar är godkända av Sveriges Ungdomsråd, där ungdomsrådet är medlemmar.

Överenskommelser med föreningar: Arbetet med att träffa lokala överenskommelser med föreningar pågår. En inventering av möjliga lokaler att hyra inom stadsdelsnämndsområdet har utförts och är presenterad för stadsdelsnämnden.

Insatser för att minska den digitala klyftan: Många medborgare har fått hjälp vid de publika datorerna och på internet-caféer. IT-pedagogen har hjälpa till med frågor vid de publika datorerna under kontorstid och på tisdagskvällar. Frågorna har gällt bland annat hur man skapar e-post, hur man skaffar Bank-ID, myndigheters webbplatser, användning av Google, inloggning vid e-tjänster. Han har också haft fyra kortare kurser med två tillfällen för varje person, 10 personer har deltagit. Stadsdelsförvaltningen samarbetar med Skärholmens bibliotek och har haft fyra IT-caféer tillsammans.

Projektet "Från marken till korgen - ett Lyft för 127" syftar till att stärka den sociala och demokratiska sammanhållningen i stadsdelsnämndsområdet. Ledorden är delaktighet och attitydförändring. Projektets målsättning är att minska nedskräpningen och öka gemenskapen, delaktigheten och sammanhållningen bland de boende i området. Projektet har nått ut till medborgare genom samverkan med aktörer som Kulturskolan Linnéa, Fryshuset Skärholmen, Mitt127, Einar Mattsson, Stena Fastigheter, Svenska Bostäder, Stockholms hem och de boende har en betydelsefull roll genom hela projektets gång. En stor del av projektets arbete är att vara ute i området och möta medborgarna i samtal och aktiviteter.

Ungdomar från stadsdelsnämndsområdet har deltagit i SM i skräpplockning. Tre deltagare

har hållits i Helsingborg, Göteborg och Skärholmen. Inför SM i skräpplockning har projektet deltagit i 127-festivalen och Skärholmsloppet med aktiviteten "Jakten på Skärholmens bästa skräpplockare" och därigenom engagerat ca 800 barn och unga. En skräpmätning har genomförts i Vårberg och resultatet visade 11,93 skräpföremål per 10 kvadratmeter, vilket är relativt högt i jämförelse med andra städer som gjort motsvarande mätningar. För att stärka gemenskapen har sex gårdsfester genomförts tillsammans med ungdomsambassadörer och fastighetsägare. Höstens arbete fokuserar på förskole- och skolelever.

Projektet kommer följas upp genom stadens trygghetsmätning, ytterligare en skräpmätning, en enkät till medborgare som besöker strandbad och parker, samt antal medverkande i "Jakten på Skärholmens bästa skräpplockare."

Stärka delaktighet och kunskap om demokrati hos nyanlända: Den information som ska ingå i samhällsorientering är reglerat i förordning och socialtjänsten har därför valt att ändra namn till information om samhället. Socialtjänstens enhet för ekonomiskt bistånd har två socialsekreterare som vardera på halvtid ger information om samhället till de som inte ingår i etableringsreformen och inte heller tillhör den utökade målgruppen. Detta innebär att många långtidsaktuella på ekonomiskt bistånd har remitterats till att få information om samhället för att öka deras delaktighet och kunskap om det svenska samhället. Total har sedan maj 25 ärenden remitterats till insatsen och åtta klienter har i dagsläget erhållit information om samhället. Fyra klienter har tackat nej till insatsen och menar på att de är för sjuka för att delta. Socialtjänsten fortsätter motivera de som bedöms ha behov av insatsen, men av olika skäl inte väljer att komma.

Skärholmsloppet arrangeras av Löparakademin, Skärholmens stadsdelsförvaltning är en bland flera samarbetspartners. Stadsdelsnämnden beviljade sponsring med 300 000 kr för årets lopp. Loppet är inte bara ett idrottsevenemang, det är också en stor familjefest där människor möts. Ideella föreningar och staden samverkar tillsammans för en positiv bild av området, Skärholmen får möjlighet att visa upp sin vackra omgivning. Loppet är gratis för barn och ungdomar från området, detta är positivt då det lockar barn och ungdomar som inte annars löptränar ges en chans att testa på denna motionsform. Då stadsdelsnämndsområde har ett högt antal barn med barnfotma är detta ett sätt att få barn och ungdomar att röra på sig mer. Skärholmsloppet gick av stapeln för fjärde gången, lördagen den 23 maj 2015. I år sprang sammanlagt 2 122 löpare. Den största gruppen löpare, 1 314 stycken, är barn och ungdomar. Det är också denna grupp deltagare som ökat mest. Loppets deltagare har en representation av kvinnor med 51 procent och män med 49 procent. Det faktum att många tjejer springer loppet är positivt då stadsdelsförvaltningen arbetar för att finna strategier för att öka tjejers spontanidrott.

Bli vän med vatten: Skärholmens stadsdelsförvaltning har samarbetat med Idrottsförvaltningen och genomfört en satsning för att öka sim kunskaperna främst för Skärholmens medborgare, både barn och vuxna. Ett annat mål var att på ett lekfullt sätt intressera medborgarna för konditionsträning. Projektet har genomförts sedan 2012. I år genomfördes Bli vän med vatten veckorna 28 och 29. Antalet deltagare var tyvärr lågt på grund av vädret. Glädjande nog har fler stadsdelsförvaltningar inspirerats av Skärholmens stadsdelsförvaltning och startat samma projekt tillsammans med Idrottsförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Medborgarförslagen ökar.	9		20	20		Tertial 2 2015
Analys 9 medborgarförslag har inkommit under tiden januari till augusti. Stadsdelsförvaltningen ska annonsera ytterligare en gång om möjligheten till medborgarförslag och räknar med att uppnå målet.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter inom stadsdelsförvaltningen ger information till sina brukare om vilka möjligheter som finns för lokal delaktighet.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Informationsbladet "Vi vill ha dina synpunkter" om olika sätt till lokal delaktighet har spridits till alla verksamheter för att lämnas till brukare.			
 Lättförståelig svenska används i all information från stadsdelsförvaltningen.	2015-01-01	2015-12-31	
 En handlingsplan för ökat valdeltagande tas fram.	2015-01-01	2018-09-30	
Analys Demokratiberedningen arbetar med denna fråga.			
 Ett nytt ungdomsråd startas upp.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen kartlägger vilka lokaler som finns att hyra för föreningar och organisationer i stadsdelsnämndsområdet.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys En inventering av möjliga lokaler att hyra inom stadsdelsnämndsområdet har utförts och kommer att presenteras för stadsdelsnämnden.			
 Stadsdelsförvaltningen utreder om och på vilket sätt stöd kan ges till föreningar/organisationer för att ansöka om och starta projekt som är till gagn för många medborgare.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Stadsdelsförvaltningens föreningssamordnare ger stöd till föreningar som vill ansöka om och starta projekt.			
 Stadsdelsförvaltningen verkar för fler föreningslokaler i samband med nya bostadsprojekt genom samverkan med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och bostadsbolagen.	2015-01-01	2018-09-30	
Analys Stadsdelsförvaltningen har lyft fram behovet av föreningslokaler i diskussioner med exploateringskontoret och byggherrar.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet förväntas uppnås. Stadens uppföljning av andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter visar att 74 procent av ungdomarna i Skärholmen är nöjda med utbudet, vilket överstiger uppsatt årsmål.

Ungdomsrådet involveras i arbetet med att föreslå offentliga väggar där gatukonstnärer får möjlighet att utveckla sin konstform.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	73,67 %			72 %	fastställs 2015	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barn och unga har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturen har en central plats i förskolor, parklekar och fritidsgårdar och barnkulturplanen ”Kultur i ögonhöjd” är en viktig del i detta arbete. Förskolorna kommer förtydliga vilka arbetssätt som ska tillämpas för att nå målen i barnkulturplanen. I förskolan och i stadsdelsförvaltningens fritidsutbud finns utrymme för olika former av kultur, eget skapande och kulturevenemang utifrån barn och ungas intresse och behov. Samarbete med biblioteket och stadsteatern fortsätter. Möjlighet till kompetensutveckling inom kultur finns för förskolans personal. Tillsammans med sina familjer medverkar femåringarna i Bredängs och Skärholmens förskolor i projektet Elsystema där de får utrymme för att utvecklas såväl kulturellt som socialt.

Stadsdelsförvaltningen skapar offentliga väggar där gatukonstnärer får möjlighet att utveckla sin konstform.

Förväntat resultat

100 % av stadsdelsnämndens förskolor och fritidsverksamheter arbetar utifrån barnkulturplanen "Kultur i ögonhöjd".

Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter ökar (målvärde fastställs i tertialrapport 1)

Analys

Samtliga förskolor arbetar utifrån barnkulturplanen "Kultur i ögonhöjd". Stockholm stads skolenkät visar att stadsdelen uppfyller målen gällande ungdomars upplevelse av tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter och kulturaktiviteter. Brukarenkäten för förskolan visar att föräldrarna är nöjda med kulturutbudet inom förskolan. En kultursamordnare möjliggör ett fokus på området och säkerställer att barn i samtliga åldersgrupper får ta del av ett varierat kulturutbud och meningsfulla kulturaktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Skapa offentliga väggar där gatukonstnärer får möjlighet att utveckla sin konstform.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Ett möte är inbokat med det nybildade ungdomsrådet som ska få i uppdrag att ta fram förslag på vilka väggar som ska användas och hur det ska gå till.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Målet för verksamhetsområdet bedöms uppnås. Stadsdelsförvaltningen anlitar upphandlingskompetens från serviceförvaltningen för att säkra kvalité och kompetens. Stadsdelsförvaltningen deltar i den stadsövergripande översynen av stadens upphandlings- och inköpsorganisation. Ett fokusområde inom översynen är att säkra upphandlingskompetens så att bland annat anställningsvillkor, etiska- och miljömässiga krav säkerställs i samtliga upphandlingar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår		100 %		100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse			
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafikinämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31				

Nämndmål:

Offentlig upphandling i Skärholmens stadsdelsnämnd utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att ställa tydliga kvalitetskrav, som exempelvis krav på socialt ansvar, kollektivavtalsenliga villkor, miljöhänsyn, bemanning, utbildningsnivå, verksamhetsutveckling stärks kvaliteten i upphandlade verksamheter.

Förväntat resultat

Kvaliteten i upphandlade verksamheter är stärkt och det värnas om de anställdas rättigheter.

Analys

Stadsdelsförvaltningen har under perioden upphandlat och tecknat nytt avtal med leverantör för vinterväghållning på parkmark. Serviceförvaltningens upphandlingsenhet har i samarbete med stadsdelsförvaltningen genomfört upphandlingsarbetet. Serviceförvaltningen har anlitats i syfte att säkra upphandlingsprocessens kvalitet och att upphandlingen mynnade ut i ett avtal med entreprenör som lever upp till uppsatta krav. För att stärka kompetensen inom offentlig upphandling, avrop och avtalsuppföljning har utbildning för samtliga chefer och administratörer genomförts under augusti.

Stadsdelsförvaltningen deltar i den stadsövergripande översynen av stadens upphandlings- och inköpsorganisation. Ett fokusområde inom översynen är att säkra upphandlingskompetens så att bland annat anställningsvillkor, etiska- och miljömässiga krav säkerställs i samtliga upphandlingar.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Prognos för verksamhetsområden per augusti 2015.

Verksamhet, netto mnkr	Budget 2015*	Bokfört tom-augusti	Helårs prognos	Avvikelse per juli mot budget 2015	Avvikelse augusti mot budget 2015
Nämnd och administration	32,8	20,3	32,0	0,8	0,8
Individ- och familjeomsorg	155,8	97,2	160,1	0,6	-4,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>29,6</i>	<i>18,6</i>	<i>30,4</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,8</i>
Stadsmiljö	18,1	12,0	18,1	0,0	0,0
<i>varav räntor, avskrivning</i>	<i>8,3</i>	<i>6,2</i>	<i>8,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Förskola	219,1	138,5	215,4	3,1	3,7
Äldreomsorg	291,9	193,7	299,6	-9,9	-7,7
Funktionsnedsättning	251,6	161,8	246,7	4,6	4,9
Fritid och kultur	16,2	10,8	16,2	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	17,1	10,8	16,0	0,0	1,1
Ekonomiskt bistånd	101,5	59,2	96,0	4,5	5,5
<i>varav handläggning</i>	<i>27,7</i>	<i>14,6</i>	<i>27,7</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Övrig verksamhet	11,5	0,4	6,5	4,3	5,0
Summa	1 115,6	704,7	1 106,6	8,0	9,0
Investeringar parker	14,2	5,6	14,2	0,0	0,0
Investeringar inventarier	1,3	0,1	1,3	0,0	0,0
Investeringar	15,5	5,7	15,5	0,0	0,0

* Budgeten innehåller beviljade budgetjusteringar.

Nämnd- och administration

Nämnd- och administration prognostiserar ett överskott om 0,8 mnkr till följd av lägre kostnader för personal och gemensamma upphandlingar.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheterna inom individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott om -4,3 mnkr. Största avvikelserna finns inom barn- och ungdomsenheten med -6,7 mnkr samt enheten för vuxen missbruk med 3,0 mnkr. Överskottet på vuxenenheten beror på lägre vårdkostnader och minskade kostnader för handläggning. Barn- och ungdomsenhetens underskott utgörs av 20,7 mnkr högre vårdkostnader än budgeterat samt 6,8 mnkr högre kostnader för handläggning än budgeterat. Underskotten vägs upp av statsbidragsintäkter på 20,8 mnkr, främst för återsökning av kostnader för ensamkommande flyktingbarn.

Antal dygn för barn- och ungdomsplaceringar fortsätter att öka medan antal dygn i öppenvård ligger på en låg nivå. Ökningen beror på fler ungdomar med komplex problematik samt en ökning av antalet ensamkommande flyktingbarn där boendesituationen måste säkras. För 2015 räknar stadsdelsförvaltningen med 21,6 mnkr (38 %) i högre vårdkostnader jämfört med

2014. Under augusti har 16 nya ensamkommande flyktingbarn kommit, vilket innebär att stadsdelsförvaltningen nu har tagit emot 86 barn totalt. Migrationsverket beräknar att ökningen kommer att fortsätta. Placeringen av ensamkommande flyktingbarn är problematisk på grund av brist på boende i hela Stockholms stad. Stadsdelsförvaltningen får statsbidragsersättning för stor del av de kostnader som insatserna för ensamkommande flyktingbarn innebär.

Kostnader för handläggningen av barn- och ungdomsärenden har också ökat under året. Ökad ärendemängd, personalomsättning och svårigheter med att rekrytera socialsekreterare har gjort att enheten behövt anlita utredningskonsulter, vilket belastar budgeten. Enheten utökades med fem handläggare inför 2015 och antalet biträdande enhetschefer har nu utökats från tre till fem. Fler biträdande chefer kommer ge förutsättningar för ett närmare ledarskap, stärkt introduktion samt mer stöd till handläggarna i utredningsarbetet. Under våren har avslutssamtal hållits med socialsekreterare som avslutat sin anställning. Syftet har varit att fånga upp synpunkter kring verksamhet och organisering samt orsaker till uppsägning. Vid intervjuerna har bland annat framkommit en upplevelse av hög arbetsbelastning samt brist på kontinuitet i arbetsgruppen. Flertalet uppger även att dokumentation upptar stor del av arbetsdagen och att möten med klienterna är mindre omfattande än de hade förväntat sig i rollen som socialsekreterare. Vid intervjuerna framkom även positiva upplevelser av utbildningsmöjligheter samt det närmaste ledarskapet. Underlag från intervjuerna kommer användas i det fortsatta utvecklingsarbetet inom främst barn- och ungdomsenheten.

Socialpsykiatri

Verksamheten prognostiserar en underskott om 0,8 mnkr. Underskottet finns hos utförarna och beror på merkostnader för personal och tre tomma platser inom bostad med särskilt service.

Stadsmiljö

Verksamheten för stadsmiljö prognostiserar en budget i balans. Budgeten för avskrivning av parkanläggningar täcker inte kostnaderna och stadsdelsförvaltningen begär därför budgetjustering om 0,9 mnkr för avskrivningar.

Förskola

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 7,6 mnkr före och 3,9 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet beror bland annat på ökade intäkter för barn som sökt plats på specialförskolan Clavis i höst men som inte bor i Skärholmens stadsdelsnäringsområde. Antal barn i behov av särskilt stöd, som går i förskola i andra kommuner eller stadsdelsförvaltningar, är färre jämfört med budgeten vilket innebär lägre kostnader. Ökade statsbidrag för asylökande barn som går i förskolan och lägre hyreskostnader (tomträttsavgäld) är också bidragande faktorer till överskottet.

Resultatenheterna prognostiserar ett överskott om 3,9 mnkr, vilket överförs till resultatfonden. Överskottet utgörs av bidrag från arbetsförmedlingen för personer med arbetsmarkandsåtgärder och ökade intäkter för interkommunala ersättningar. I budgeten ingick kostnader för att täcka projektet Skolplattformen, projektet kommer att bekostas av utbildningsförvaltningen vilket bidrar till överskottet.

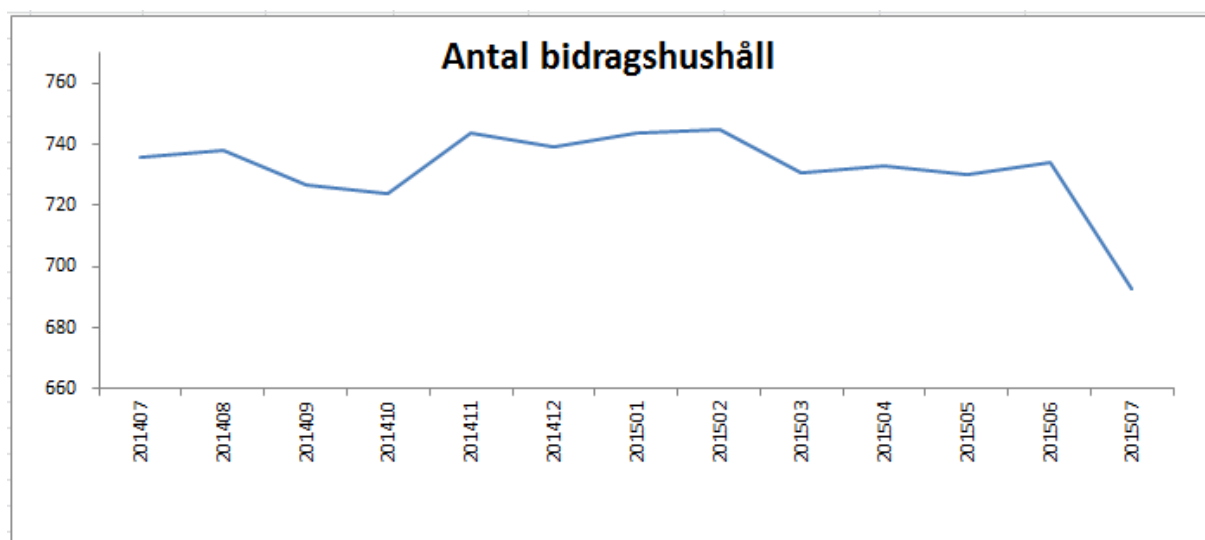
I augusti hade stadsdelsförvaltningen 1 360 inskrivna barn i förskolan, vilket är en minskning med 14 barn jämfört med samma månad föregående år. På helårsbasis prognostiserar

stadsdelsförvaltningen att ha i snitt 1 409 barn för 2015, vilket är en minskning med 17 barn jämfört med budgeten. Minskningen av antal barn har främst skett i Bredäng och Vårberg. Färre barn i kön till Bredäng kan bero på att två nya privata förskolor öppnat i år. För att anpassa den minskade efterfrågan på förskoleplatser i Vårberg har en avdelning på en förskola i området stängts.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts till 100 procent, vilket är en förutsättning för den prognos som presenterats. Årsprognosen är beroende av antal barn i behov av särskilt stöd under hösten, utvärdering av antalet görs i september.

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområde ekonomiskt bistånd prognostiseras ett överskott om 5,5 mnkr vilket är 1,0 mnkr bättre än i juli. I juli utbetalades stöd till 693 hushåll vilket är 41 hushåll färre än månaden innan. Insatsen ekonomiskt bistånd har kunnat avslutas då klienterna har fått arbete eller börjat studera. Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att motverka bostadslösheten för barnfamiljer med ekonomiskt bistånd. Enheten har täta uppföljningar med hushåll som är bostadslösa och har även tagit fram och kommunicerar ett informationsmaterial om hur man söker bostad.

**Diagrammet illustrerar antalet hushåll med ekonomiskt bistånd de senaste 13 månaderna.*

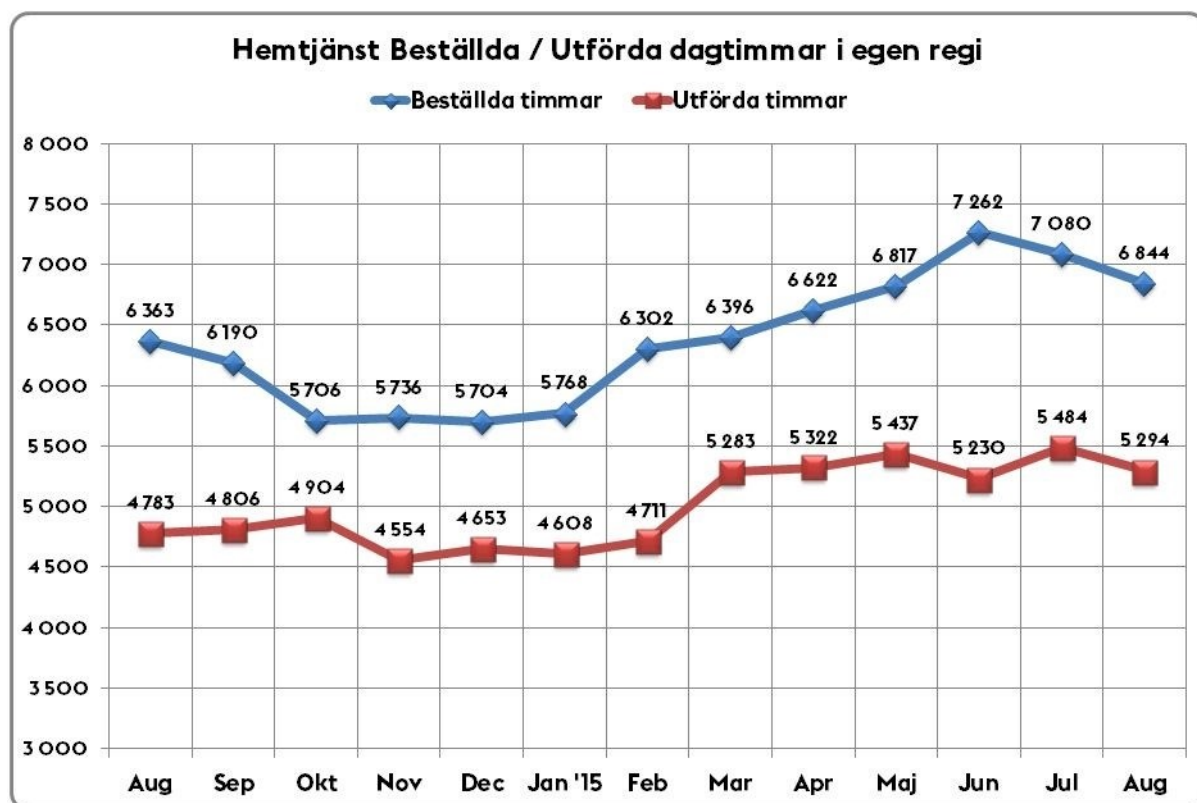
Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiseras ett överskott om 1,1 mnkr. Överskottet beror lägre lokalkostnader än budgeterat samt på att arbetet med att visstidsanställa personer, som idag har ekonomiskt bistånd och står långt ifrån arbetsmarknaden, inte har kunnat genomföras i den takt som planerats. Ett tjugotal personer intervjuades och kartlades inför erbjudandet om en eventuell visstidsanställning, av dessa anställdes 11 personer, övriga arbetar Jobbtorget vidare med. Stadsdelsförvaltningen har förbättrat samarbetet med arbetsförmedlingen med regelbundna träffar samt en egen kontaktperson, detta för att förbättra arbetsförmedlingens tillgänglighet för stadsdelsförvaltningen.

Äldreomsorg

Verksamheten prognostiserar ett underskott om sammanlagt -7,7 mnkr. Största underskottet finns inom utförarenheten för hemtjänst i egen regi som prognostiserar ett underskott om -8,1 mnkr. Enheten hade under juni en begränsad bemanning till följd av hög sjukfrånvaro, detta gjorde att antalet utförda timmar minskade. En översyn av hemtjänstens förutsättningar, organisering, ledning och stöd har gjorts och en omorganisation pågår. Syftet är att hitta arbetsformer för en verksamhet med god kvalitet och budget i balans.

Sätra vård- och omsorgsboende prognostiserar ett överskott på 1,5 mnkr.

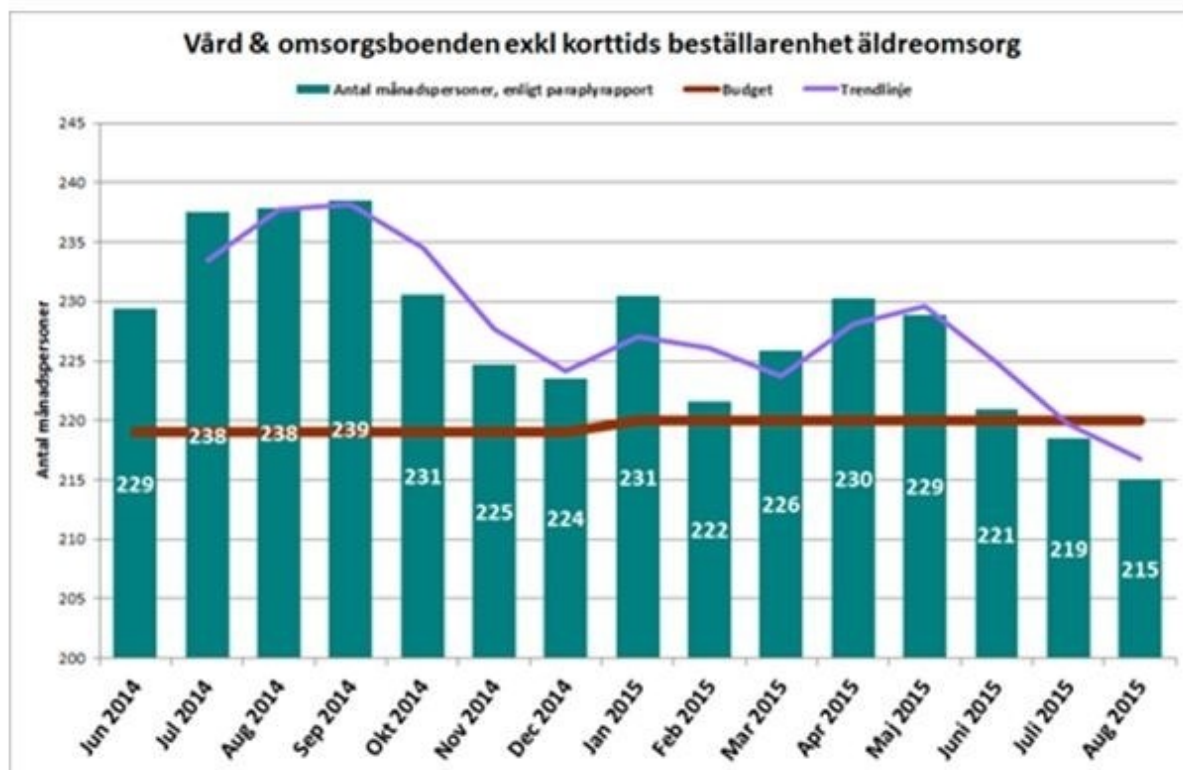

**Diagrammet illustrerar antal beställda respektive utförda dagtimmar inom stadsdelsförvaltningens hemtjänst i egen regi de senaste 13 månaderna.*

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om -1,4 mnkr, vilket är en förbättring med 2,3 mnkr sedan föregående månad. Enheten har under det senaste året jobbat intensivt på både brukar- och handläggarnivå för att säkra att biståndsbedömningen är i enlighet med stadens riktlinjer. Chefer och handläggare har fokuserat på noggranna och genomarbetade utredningar. Biståndsbedömarna har stärkts i utredningen av vad som är en skälig levnadsnivå och gör rättssäkra och lika bedömningar i sina förslag till beslut. Delegationen har varit indragen, vilket innebär att biträdande enhetschef granskar utredningarna och fattar biståndsbesluten med nära handledning till biståndsbedömarna. Det intensiva arbetet på beställarenheten har gett mycket goda resultat, både avseende kvalitet för brukarna och avseende ekonomi. Enheten redovisade i bokslut 2014 ett underskott på 15,7 mnkr och prognostiserar nu en ekonomi i balans.

Mot bakgrund av den positiva utvecklingen, med förbättrad rättsäkerhet och kostnadskontroll,

ser socialtjänsten att delegationen skulle kunna justeras. Ett förslag gällande detta kommer att presenteras under september.

*Diagrammet illustrerar antalet månadsinsatser inom vård och omsorgsboenden jämfört med budget för de senaste 13 månaderna.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För verksamhetsområde stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiseras ett överskott om 4,9 mnkr.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott på 0,5 mnkr vilket är en förbättring om 0,9 mnkr sedan föregående månad. Beställarenheten redovisade i bokslut 2014 ett underskott på 13,6 mnkr och har under det senaste året jobbat intensivt för en rättssäker biståndsbedömning med en ekonomi i balans. Stadsdelsförvaltningen kan konstatera att det intensiva arbetet och vidtagna åtgärder har gett goda resultat. Åtgärderna har bland annat inneburit att biståndsbedömarna har fått bättre kunskaper i stadens resursfördelningsmodell utifrån behovsnivåer och ersättningar. Med grund i att brukarna får det stöd som behövs utifrån stadens riktlinjer har handläggarna även jobbat enligt nya rutiner avseende biståndsbedömningens ekonomiska konsekvenser. Syftet är att öka kostnadsmedvetandet per insats och ge underlag till säkrare ekonomiska prognoser. Enheten har även haft juridisk handledning för att stärka biståndsbedömarna och cheferna i sin myndighetsutövning, denna handledning fortsätter året ut. Delegationen har under året varit indragen till följd av de tidigare årens ekonomiskt ansträngda läge. Mot bakgrund av den positiva utvecklingen, med förbättrad rättsäkerhet och kostnadskontroll, ser socialtjänsten att delegationen skulle kunna justeras. Ett förslag gällande detta kommer att presenteras under september.

Utförarenheterna prognostiserar samlat ett överskott på 5,4 mnkr, bland annat till följd av att flertalet brukare under året fått höjda nivåersättningar.

*Diagrammet illustrerar kostnad jämfört med budget för insatsen hemtjänst för beställarenheten stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Enheten har tidigare redovisat underskott inom denna insats. Sedan maj 2015 redovisar enheten balans inom denna insats.

Övrig verksamhet

Budgeten för övrig verksamhet förbrukas delvis under året, bland annat används 4,0 mnkr till stadsdelsförvaltningens demokratiseringar.

Resultatenheter

Förskolans Resultatenheter	Budget 2015	Resultat 2015	Avvikelse	Resultat från 2014	Resultat-överföring till 2016
RE1, Bredäng	39 208	38 541	667	2 508	3 175
RE2, Bredäng-Sätra	38 157	37 313	844	2 428	3 272
RE3, Skärholmen	31 335	30 510	825	2 105	2 930
RE4, Skärholmen-Vårberg	32 941	31 742	1 199	2 087	3 286
RE5, Vårberg	31 872	31 458	414	2 152	2 566
Netto	173 513	169 564	3 949	11 280	15 229

Stadsdelsförvaltningen har fem förskoleenheter som drivs som resultatenheter. Resultatenheterna prognostiserar ett överskott om 3,9 mnkr, vilket överförs till resultatfonden. Överskottet utgörs av bidrag från arbetsförmedlingen för personer med arbetsmarkandsåtgärder och ökade intäkter för interkommunala ersättningar. I budgeten ingick kostnader för att täcka projektet Skolplattformen, projektet kommer att bekostas av utbildningsförvaltningen vilket bidrar till överskottet.

Investeringar

Parkinvesteringar:

Stadsdelsförvaltningen räknar med att investeringsbudgeten om 14,2 mnkr förbrukas under året.

Upprustningen av Västerholmsstråket är nu avslutad. Det är ett parkstråk söder om Västerholmsskolan och öster om Vårbergs idrottsplats. Syftet har varit att omvandla parkstråket till ett aktivitetsstråk med inriktning på spontanidrott. Kvar att göra är ett skyltprogram särskilt framtaget för att främja kommunikation mellan hörande och döva, men det kan även användas för personer med olika språk. Stadsdelsförvaltningen har i verksamhetsplan fått budget för tillgänglighetsåtgärder om 5,0 mnkr vilka förbrukas enligt nedan:

- 1,4 mnkr för att avsluta renoveringen av trappor och gångvägar med akut behov.
- 1,4 mnkr för att öka tillgängligheten längsmed de stråk som pekas ut som primära i tillgänglighetsplanen för Skärholmens stadsdelsnämndsområde.
- 2,2 mnkr för att fortsätta arbetet med att belysa strandpromenaden mellan Mälarhöjdsbadet och stadsdelen Mälarhöjden.

Stadsdelsförvaltningen ansöker i tertialrapport 2 om ytterligare 1,0 mnkr till belysningsprojektet enligt beskrivning under rubriken budgetjusteringar.

Stadsdelsförvaltningen har också tilldelats 2,0 mnkr kronor för reinvesteringar för en god parkstandard. Reinvesteringsmedlen används enligt nedan:

- 0,5 mnkr, komplettering till årets tillgänglighetsåtgärder, ersätta gamla bänkar med nya som är tillgänglighetsanpassade.
- 0,3 mnkr, byta ut områdets gamla föreningstavlor.
- 0,1 mnkr, rengöra och fylla på sand under gungställningar och lekutrustning.
- 0,8 mnkr, ersätta den slitna lekställningen på Terrassen i Skärholmen och den saknade lekställningen i Trissanparken som monterades ned under 2013 då den inte längre var säker.
- för resterande 0,3 mnkr pågår fortfarande planering.

Inventarier och maskiner

Budgeten om 1,3 mnkr förbrukas under året.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Stadsdelsförvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Betydande projekt som inte är investeringar

Stadsdelsförvaltningen har inga stora projekt som inte är investeringar.

Omslutningsförändringar

Stadsdelsförvaltningen räknar med sammanlagt 18,3 mnkr i omslutningsförändringar. Av det totala beloppet avser 12,0 mnkr statsbidragsintäkter för ensamkommande flyktingbarn, 4,0 mnkr ersättning från arbetsförmedlingen för anställningar inom arbetsmarknadsåtgärder, 1,5 mnkr statsbidrag inom ekonomiskt bistånd och 0,8 mnkr kostnader för personer med arbetsmarknadsåtgärder samt försäljning av verksamhet inom förskolan.

Budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen begär budgetjustering om 0,9mnkr för avskrivningar.

Budgeten för avskrivning av parkanläggningar täcker inte kostnaderna. Efter att Stockholm stad började med komponentavskrivningar ökade avskrivningstakten av stadsdelsförvaltningens parkanläggningar vilket medför ökade kostnader för avskrivning men minskade räntekostnader.

Stadsdelsförvaltningen ansöker om ytterligare 1,0 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar för belysningsprojektet längs Skärholmens strandpromenad.

Vid ansökan om medel i verksamhetsplanen gjordes en uppskattning av kostnaden utifrån tidigare belysningsprojekt längs spåren i reservatet. Nu finns en färdig kalkyl som visar att projektet är för lågt budgeterat med ca 0,4 mnkr. Stadsdelsförvaltningen vill också utöka projektet till en kostnad av ca 0,6 mnkr till att omfatta tre entréer till reservatet, det vill säga tre sträckor som idag saknar belysning mellan de upplysta bostadsområdena och de upplysta motionsspåren. Ansökan om att utöka projektet är ett resultat av dialog med medborgare som identifierat vilka entréer till motionsspåren i Sätterskogen där tillgänglighet och trygghet kan stärkas avsevärt genom belysning. Stadsdelsförvaltningen ser också att det är ekonomiskt fördelaktigt att genomföra samtliga sträckor inom ramen för samma projekt istället för att göra ytterligare ansökan om medel och ett nytt projekt år 2016. Samtliga sträckor, inklusive den utökning som stadsdelsförvaltningen nu söker ytterligare medel för, är projekterade och kan genomföras under 2015.

Medel för lokaländamål

Stadsdelsförvaltningen söker inte medel för lokaländamål i tertialrapport 2.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	31/8 2014	31/8 2015
Anläggningstillgångar	76,0	83,9
Kundfordringar	9,1	8,4
Diverse kortfristiga fordringar	37,0	47,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22,8	18,1
Kassa och bank	0,1	0,1
Summa tillgångar	145,0	158,3

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2014	31/8 2015
Eget kapital	-70,2	-78,2
Långfristiga skulder	-	-1,8
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	-0,1	-0,1
Leverantörsskulder	-24,8	-29,3
Moms och särskilda punktskatter	-0,4	-0,1
Övriga kortfristiga skulder	-3,3	-4,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-46,2	-44,5
Summa skulder och eget kapital	-145,0	158,3

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 13,3 mnkr jämfört med motsvarande period 2014.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat då stora investeringsprojekt färdigställts.
- **Kundfordringar** har minskat då stadsdelsförvaltningen inte har vidarefakturerat en stor kostnad, vilket skedde 2014.
- **Diverse kortfristiga fordringar** har ökat. Det är framförallt förväntade intäkter från Migrationsverket som står för ökningen.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har minskat. Minskningen beror på att stadsdelsförvaltningen inte rekviderar för ytterstadssatsningar under 2015.
- **Kassa och bank** är oförändrat.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har ökat som en följd av förändringarna i balansräkningen.
- **Långfristiga skulder** har tillkommit då stadsdelsförvaltningen redovisar investeringsinkomster i balansräkningen till följd av förändring i nya ekonomisystemet.

- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** är oförändrat.
- **Leverantörsskulder** har ökat. Största ökningen är för ökat köp av vård och omsorg inom områdena omsorg om äldre och funktionsnedsättning samt kostnader för stadsmiljö.
- **Moms och särskilda punktskatter** har minskat då stadsdelsförvaltningen inte har vidarefakturerat kostnader, jmf kundfordringar.
- **Övriga kortfristiga skulder** har ökat då statliga förutbetalda projektmedel är inbetalda 2015.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har minskat. Minskningen består i huvudsak av avslutat investeringsprojekt som inte längre är pågående.

Synpunkter och klagomål

Stadsdelsförvaltningen har ett väl inarbetat sätt att hantera klagomål och inställningen är att klagomål bidrar till verksamhetsutveckling. Klagomålshanteringens gång är att varje klagomål oavsett källbärare, e-post, skriftligt, annat registreras/diarieförs av registrator. Klagomålet skickas omgående till ansvarig avdelningschef för bedömning/åtgärd. Registrator gör utdrag till förvaltningsledningen månatligen där respektive klagomåls status fastställs. Är ärendet åtgärdat och klart skrivs detta in i ärendehanteringssystemet. Begreppet åtgärdat innebär i det här sammanhanget att en återkoppling till brukaren/medborgaren som framfört synpunkten/klagomålet skett där det är möjligt (vissa klagomål är anonyma). Den avdelning som handlägger klagomålet återkopplar för att direkt kunna svara på eventuella följdfrågor eller annat som brukaren/medborgaren vill ha hjälp med.

Medborgarservice

Medborgarservice har inte fått in klagomål men fyra synpunkter. En medborgare tackade för att förvaltningen för första gången hade Prideflaggan hissad på Bodholmsplan under Prideveckan.

Socialtjänsten

Socialtjänsten har fått in fyra klagomål och inga synpunkter, två klagomål avser bemötande. Alla klagomål är åtgärdade och ett av klagomålen gällande bemötande återtogs av brukaren efter kontakt med handläggaren. Ett av klagomålen gäller verksamhet som stadsdelsförvaltningen inte styr över (privat utförare), i detta ärende har brukaren valt att byta utförare. Ett klagomål avser missnöje med att inte få hjälp med större bostad, brukaren har fått information och kontaktuppgifter till Bostadsförmedlingen.

Äldre och funktionshindrade

Äldre och funktionshindrade har fått in ett klagomål och inga synpunkter. Klagomålet gällde hemtjänsten och är besvarat genom brev till den enskilde.

Förskola och fritid

Förskola och fritid har fått in fem klagomål och inga synpunkter.

Merparten av inkomna klagomål gäller kränkande behandling. På samtliga förskolor arbetar man mot kränkande behandling och diskuterar ämnet i olika forum till exempel på

planeringsdagar och på arbetsplatsträffar. Det finns upparbetade dokument och skrivna rutiner inom området. Förskolechefer säkerställer på arbetslagsuppföljningar att samtliga personal har den kunskap som krävs och avvikelser rapporteras.

Samtliga klagomål är åtgärdade.

Stadsutveckling (from 2013-12-01 registreras de flesta ärenden i Synpunktsportalen)

Stadsutveckling har fått in 67 ärenden via den stadsövergripande Synpunktsportalen. Av dessa är 46 klagomål, 17 frågor, en idé och tre beröm. Kategorin anges av anmälaren och en fråga kan i vissa fall klassas som klagomål och vice versa. Felanmälan ska inte gå till handläggaren på stadsdelsförvaltningen utan trafikkontoret styr dessa direkt till utförande entreprenörer.

Spridningen på synpunkter och klagomål till avdelningen är stor och gäller såväl nedskräpning, skadegörelse, pågående projekt och arbeten med mera. Hantering av inkomna synpunkter och klagomål inleds omgående i dialog med synpunkt/klagomålslämnaren. De ärenden som krävt åtgärd och som rör avdelningens ansvarsområden har åtgärdats av egen personal alternativt entreprenör.

Via synpunktsportalen kommer även ärenden som inte rör stadsdelsnämndens ansvarsområde, dessa vidarebefordras till rätt instans. Tyvärr använder ibland entreprenörer synpunktsportalen för att komma i kontakt med stadsdelsförvaltningen. Dessa har plockats bort i denna redogörelse då det inte handlar om synpunkter eller klagomål.